

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

БРОЈ

ЕВРОПСКЕ НОВОСТИ

ЕЛЕКТРОНСКИ БИЛТЕН

2021

ОКТОБАР
НОВЕМБАР
ДЕЦЕМБАР

Шведска
Sverige

Издавач:

Стална конференција градова и општина,
Македонска 22/VIII, Београд

За издавача:

Никола Тарбук,
генерални секретар СКГО

Уредник:

Александра Вукмировић

Редакција:

Милош Обрадовић

Прелом:

Атеље, Београд

ISSN (Online) 2737-9760

Овај билтен припремљен је у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“, који финансира Влада Шведске. Садржај билтена је искључива одговорност СКГО.

Шведска
Sverige

ПРЕДГОВОР

Европске новости су електронски билтен који за вас припрема Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО). Билтен садржи информације и актуелности на пољу европских интеграција, вести о раду европских институција и организација, информације о процесу приступних преговора Републике Србије и Европске уније (ЕУ), европским фондовима и програмима, отворене позиве који су доступни локалним самоуправама у Србији, примере добре праксе у примени европских прописа из наших и европских градова и општина и активностима СКГО.

Жеља нам је да се наше локалне заједнице боље упознају са оним темама у процесу приступања ЕУ које су релевантне за локалну самоуправу, како би се ефикасније припремиле за промене које ће донети чланство наше земље у ЕУ. Надамо се да ће овај билтен допринети квалитету порука о процесу европских интеграција које представници локалних самоуправа свакодневно преносе грађанима Србије.

У СЕДМОМ БРОЈУ ПРОЧИТАЈТЕ:

- ★ *О позиву Комитета региона на оснивање Сталне скупштине грађана ЕУ*
- ★ *О отварању Кластера 4 на Међувладиној конференцији ЕУ – Србија*
- ★ *О томе како је у српским градовима и општинама обележен Европска недеља локалне демократије 2021*

ПРЕДГОВОР	3
СТАВ АУТОРА	5
ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ – СТРАТЕШКО ОПРЕДЕЉЕЊЕ СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА	5
ВЕСТИ ИЗ БРИСЕЛА	9
ОДРЖАН САМИТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ЗАПАДНОГ БАЛКАНА О ПРОЦЕСУ ПРОШИРЕЊА ЕУ	9
ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ УСВОЈИО РЕЗОЛУЦИЈУ О СРБИЈИ	11
ПОКРЕНУТ НОВИ ПРОГРАМ ЕУ Глобална Европа за људска права и демократију	13
КОМИТЕТ РЕГИОНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ	14
КОМИТЕТ РЕГИОНА ЕУ ПОЗИВА НА ОСНИВАЊЕ СТАЛНЕ СКУПШТИНЕ ГРАБАНА ЕУ	14
ПЛАТФОРМА „СПРЕМНИ ЗА БУДУЋНОСТ“ – БОЉИ ЕВРОПСКИ ПРОПИСИ ЗАХВАЉУЈУЋИ ПРОЦЕНИ ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ	16
ГЛАЗГОВ ХРОНИКЕ: ГРАДОВИ И РЕГИОНИ ЕУ ПОЗДРАВЉАЈУ ЗАКЉУЧКЕ СОР26 – ПОТРЕБА ЗА ВИШЕСЛОЈНОМ И КООПЕРАТИВНОМ АКЦИЈОМ	17
ДЕВЕТНАЕСТА ЕВРОПСКА НЕДЕЉА ГРАДОВА И РЕГИОНА 2021 - EURegionsWeek 2021	19
САВЕТ ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА	21
СТУДИЈА О УТИЦАЈУ КОВИД-19 НА ЛОКАЛНЕ И РЕГИОНАЛНЕ ФИНАНСИЈЕ	21
ЉУБЉАНСКИ СПОРАЗУМ Зелено светло за обновљену Урбану агенду за ЕУ	23
КОНГРЕС ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ САВЕТА ЕВРОПЕ	25
ОДРЖАНО 41. ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАЊЕ	25
ОДРЖАН САСТАНАК КОМИТЕТА ЗА УПРАВУ	27
ИНИЦИЈАЛНИ САСТАНАК ЛОКАЛНЕ ДИМЕНЗИЈЕ ЦЕНТРАЛНОЕВРОПСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ	28
НОВИ ПРОЈЕКАТ ЕНЕРГЕТСКЕ ТРАНЗИЦИЈЕ У ДРЖАВАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА И ТУРСКОЈ	30
СРБИЈА И ЕВРОПСКА УНИЈА	32
ОТВОРЕН КЛАСТЕР 4 НА МЕЂУВЛАДИНОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ ЕУ – СРБИЈА	32
ОБЈАВЉЕН ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О СРБИЈИ ЗА 2021. ГОДИНУ	33
АМБАСАДОР ЕУ У СРБИЈИ ЖИОФРЕ У БЕОГРАДУ УРУЧИО ИЗВЕШТАЈ ПРЕМИЈЕРКИ АНИ БРНАБИЋ	34
ОДРЖАН ДЕВЕТИ САСТАНАК ЗАЈЕДНИЧКОГ КОНСУЛТАТИВНОГ ОДБОРА ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА РЕГИОНА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	35
ФОНДОВИ И ПРОГРАМИ ЕУ	37
ОБЕЛЕЖЕН ПОЧЕТАК ИЗГРАДЊЕ АУТО ПУТА Е-80 НИШ – МЕРДАРЕ	37
ДИПЛОМАТСКИ КОР У ПОСЕТИ ВРАЊУ, ПРЕШЕВУ И БУЈАНОВЦУ	38
ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О УЧЕШЋУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ПРОГРАМУ „КРЕАТИВНА ЕВРОПА“	40
ВЕСТИ СА ЛОКАЛА	41
ВЕСТИ ИЗ ЕУ ОПШТИНА	41
ГРЕНОБЛ – ЗЕЛЕНА ПРЕСТОНИЦА ЕВРОПЕ 2022	41
ПАРИЗ И САМСО ПОСТАЛИ „КЛИМАТСКИ ЛИДЕРИ“	42
КАШКАИШ ОБЕЛЕЖИО ЕВРОПСКУ НЕДЕЉУ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ 2021	43
ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА КЉУЧ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ У НИЦИ	44
ВЕСТИ ИЗ ОПШТИНА СРБИЈЕ	46
АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ ОБЕЛЕЖАВАЊА ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ 2021	46
„ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ: ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРЕДУЗИМАЈУ АКЦИЈУ“	46
ВЕСТИ ИЗ СКГО	55
ОДРЖАНА ЧЕТРЕСЕТ ДЕВЕТА СКУПШТИНА СКГО „СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ ЈАЧАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“	55
ПРЕДСТАВЉЕН ИЗВЕШТАЈ ЕК О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ У 2021. ГОДИНИ	59
ОДРЖАН ПРВИ САСТАНАК СКГО МРЕЖЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА	61
ОДРЖАНА ОБУКА НА ТЕМУ ПРИПРЕМЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА У СКАДУ СА ПРОЦЕДУРАМА ЕУ У ОБЛАСТИ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА	63
У ЉУБЉАНИ ПРЕДСТАВЉЕНИ ИНВЕСТИЦИОНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ СРПСКИХ ОПШТИНА	64
ПРОГЛАШЕНИ ПОБЕДНИЦИ МЕДИЈСКОГ КОНКУРСА ЗА 2021. ГОДИНУ	65
РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РОМА И ДРУГИХ МАРГИНАЛИЗОВАНИХ ГРУПА	67
ОБЈАВЉЕНА АНАЛИЗА О УТИЦАЈУ ПАНДЕМИЈЕ КОВИД-19 НА ЕУ ФОНДОВЕ У ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА У СРБИЈИ	69
ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА „УЧЕШЋЕ ГРАБАНА У ОДЛУЧИВАЊУ У ОБЛАСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ИНФОРМИСАЊЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА“ – ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕНЛД 2021	70
ОДРЖАН САСТАНАК „РЕЗУЛТАТИ И СТАТУС ПАРТНЕРА ЕНЛД 2021“	72
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА – ПРИОРИТЕТНА ТЕМА ЗА ЛОКАЛНИ НИВО	73
ЕУ ПОЈМОВНИК	75
СУД ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ	75
РАЧУНОВОДСТВЕНИ СУД ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ	76
ХРОНОЛОГИЈА	77
ЕВРОПСКА ПОЛИТИКА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	77
ЕВРОПА У БРОЈЕВИМА	78
БУЏЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ЗЕМЉЕ ЧЛАНИЦЕ	78

СТАВ АУТОРА

ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ – СТРАТЕШКО ОПРЕДЕЉЕЊЕ СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА

На 49. скупштини Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије потврђено је стратешко опредељење организације за пружање даље системске подршке развоју система локалне самоуправе и градовима и општинама као његовим носиоцима. Као један од императива наведена је и потреба наставка стручне и логистичке подршке запосленима у локалној самоуправи, али и унапређење сарадње СКГО, Владе Републике Србије и међународних партнера у процесу приближавања Србије Европској унији. О значају улоге СКГО у том процесу разговарали смо са Николом Тарбуком, генералним секретаром Сталне конференције градова и општина.

Никола Тарбук,
генерални секретар СКГО

★ **Усвајањем Стратешког плана СКГО за период од 2022. до 2025. године на Скупштини, трасиран је пут организације за наредне четири године. Који су кораци СКГО у наредном периоду, кроз призму постављених програмских циљева?**

Основни циљ нашег рада јесте локална самоуправа која омогућава пуно остваривање права грађана, кроз ефикасно, делотворно и одрживо пружање услуга. Усвајањем Стратешког плана дефинисали смо пет области које су обухватиле правце наше подршке градовима и општинама у испуњењу визије модерне, професионалне и ефикасне локалне самоуправе.

У погледу реформисања положаја и уређења локалне самоуправе, планирано је унапређење њених системских поставки, посебно заговарање пуне ратификације Европске повеље о локалној самоуправи и даље реформе основних закона који уређују локалну самоуправу. У оквиру системских реформи, међу нашим приоритетима су и наставак развоја управљања људским ресурсима у локалној управи и пуна примена начела доброг управљања у локалној самоуправи.

Посебан део нашег Стратешког плана усмерен је на подршку развоју планског система у локалној самоуправи и унапређењу система њеног финансирања. У наредне четири године веома је важно наставити пуну подршку локалним властима у развојном и средњорочном планирању. Неопходно је анализирати и дефинисати правце и потребе даље финансијске децентрализације како би локалне власти могле да преузму нове јавне послове и услуге, али и веома интензивно радити на унапређењу планирања и извршења локалног буџета и успостављању адекватног финансијског управљања и контроле, као и интерне ревизије у локалној самоуправи.

За нашу организацију је веома важан даљи рад на унапређењу капацитета локалне самоуправе за спровођење локалног економског развоја и за успостављање бољег привредног амбијента и повећање улагања. Наш приоритет јесте и подршка развоју туризма и деловању градова и општина у области пољопривреде и руралног развоја, односно јачање развојне перспективе сеоских подручја.

Када је реч о друштвеном развоју као једној од пет програмских области утврђених Стратешким планом, међу централним темама биће нам доступност, квалитет и ефикасност локалних услуга социјалне заштите и социјална инклузија, имајући у виду осетљиве категорије становништва на које су усмерене. Ништа мање значајно биће ангажовање на делотворном спровођењу надлежности у областима јавног здравља, образовања и подршке деци и омладини, као и у областима спорта и културе.

Посебно важан део нашег Стратешког плана односи се на заштиту животне средине, комуналне делатности, енергетску ефикасност, становање и урбанистичко планирање и ванредне ситуације. Имајући у виду сложеност саме области и потребе локалних заједница, СКГО ће посебну пажњу посветити јачању институционалних капацитета локалне самоуправе за успешно спровођење надлежности у области заштите животне средине, што подразумева и стварање предуслова за развој „зелене инфраструктуре” и за реализацију посебних иницијатива као што је „Зелена агенда за западни Балкан”. Бољи резултати у области животне средине уско су повезани са ефикасним обављањем комуналним делатности, као и са одрживим управљањем енергијом у локалној самоуправи, што ће такође бити међу приоритетима на којима ћемо радити у наредне четири године. СКГО ће радити и на одрживом развоју функција локалне самоуправе у области становања и подржаваће своје чланице у унапређењу управљања просторним развојем. Коначно, поучени ранијим искуствима, један од наших приоритета јесте изградња капацитета локалних власти за управљање ризицима од катастрофа, посебно развој међуопштинске сарадње у овој области, како би општине и градови удруживали своје ресурсе за умањење ових ризика.

★ **СКГО је претходне 2021. године имала низ активности на пољу међународне сарадње и европских интеграција. Који су, по Вама, кључни резултати СКГО у овој области?**

Упркос пандемији која је захватила цео свет и значајно отежала међународну комуникацију и сарадњу, СКГО је и 2021. године одржала висок ниво међународних активности. Међународну сарадњу обележила је подршка делегацији Србије у Конгресу локалних и регионалних власти Савета Европе (ЦЛРАЕ), учешће у активностима Савета европских општина и региона (ЦЕМР), као и у активностима Мреже удружења локалних власти југоисточне Европе (НАЛАС). Учествовали смо на шестом дану проширења ЕУ, у организацији Комитета региона ЕУ, а подршка је пружена и нашој делегацији у Заједничком консултативном одбору Комитета региона ЕУ и Србије. СКГО деценијама континуирано сарађује са бројним сестринским организацијама, националним асоцијацијама локалних власти других земаља, а посебну пажњу посвећује подршци братимљењу наших и страних градова и општина.

У 2021. години нам је главни фокус био на унапређењу позиције локалне самоуправе у процесу приступних преговора, као и у коришћењу фондова ЕУ. У томе смо блиско сарађивали са националним нивоом – са Министарством за европске интеграције и другим министарствима, као и са покрајинским институцијама и цивилним сектором. Наша организација потписала је и два протокола о сарадњи са фондом „Европски послови“ АП Војводине и са Националним конвентом за ЕУ, што ће нам омогућити још квалитетнији рад на развоју улоге локалне самоуправе у процесима европских интеграција.

У сарадњи са Делегацијом ЕУ у Србији, четврту годину за редом смо за градове и општине организовали представљање Пакета проширења ЕУ и Годишњег извештаја Европске комисије о напретку Србије за 2021. годину. Веома је важно рећи да смо 2021. године први пут организовали Европски дан за локалне самоуправе. Наш циљ је овај догађај постане годишња платформа за промоцију вредности ЕУ према локалној самоуправи, као и за размену информација о актуелној ситуацији у процесу придруживања Србије ЕУ, о различитим политикама и законодавству ЕУ и о њеној пракси релевантној за локални ниво.

Треба истаћи да је наша организација дала допринос и припреми за увођење кохезионе политике ЕУ у Србију, као и програмирању средстава претприступне помоћи (ИПА) из новог седмогодишњег буџета ЕУ (Финансијска перспектива 2021-2027), којом она подржава прекограничну сарадњу на Западном Балкану.

Активно смо промовисали нове програме ЕУ намењене локалној самоуправи, попут програма Креативна Европа. У својству националног координатора, пружили смо подршку локалној самоуправи у обележавању и промоцији европских манифестација – 10 градова и општина учествовало је у обележавању Европске недеље локалне демократије и чак 29 у обележавању Европске недеље мобилности, а први пут смо промовисали и Европску зелену недељу.

Током 2021. године спроводили смо обуку наших чланица на тему припреме и спровођења пројеката у складу са процедурама ЕУ, а као локални координатор TAIEХ програма за локалну самоуправу у Србији, СКГО је израдила и план обуке за локалну самоуправу, који ће бити спроведен током 2022. године.

Ми ћемо наставити да у сарадњи са државним органима, заступамо и организујемо процес консултовања локалног нивоа власти током преговора о чланству у ЕУ, који ће бити у складу са новом методологијом за управљање овим процесом. СКГО ће помно пратити шта процес ЕУ интеграција доноси локалним властима и настојаће да буде мост сарадње и комуникације локалних власти са другим нивоима јавне управе, цивилним и приватним сектором и наравно са европским институцијама, мрежама и организацијама релевантним за локалну самоуправу.

★ ***Евроинтеграције су тема која је саставни део великог броја активности СКГО. Имајући у виду да се око 70 одсто европског правног оквира односи на нивое власти испод централног, шта се очекује од запослених у јединицама локалне самоуправе? Колико СКГО може да допринесе унапређењу њихових капацитета?***

Циљеви наше државе, па тиме и локалне самоуправе, упућени су на достижање стандарда ЕУ и на пуну примену њене регулативе. У том смислу сматрамо да запослене у локалним управама очекује даље прилагођавање задацима у вези са спровођењем правних тековина ЕУ. У томе ће им бити потребна значајна и систематична подршка, а СКГО сматра својом обавезом да у томе учествује и да, колико је могуће, обезбеди подршку колегама и колегиницама у локалној самоуправи. С тим у вези, формирали смо и Мрежу запослених на пословима европских интеграција, управо ради подршке оним запосленима који се у општинским и градским управама баве овом темом. Намера нам је да, кроз мреже, одборе и друге механизме комуникације и подршке, као што су обука и саветодавна и директна техничка подршка, омогућимо размену информација, искустава и примера из праксе и изградњу знања у локалној самоуправи које је неопходно за унапређење и креирање нових локалних политика и за пуну примену националног стратешког и правног оквира и правних тековина ЕУ у локалној самоуправи.

ВЕСТИ ИЗ БРИСЕЛА

ОДРЖАН САМИТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ЗАПАДНОГ БАЛКАНА О ПРОЦЕСУ ПРОШИРЕЊА ЕУ

Самит лидера Европске уније и Западног Балкана посвећен европској перспективи региона одржан је шестог октобра, у оквиру словеначког председавања ЕУ, на Брду код Крања.

Учесници Самита, шефови држава чланица ЕУ и шест партнера са Западног Балкана (Србија, Црна Гора, Албанија, Северна Македонија, Босна и Херцеговина и Косово*) поново су потврдили недвосмислену подршку и посвећеност процесу проширења заснованом на веродостојним реформама партнера, поштеним и ригорозним условљавањима и принципу сопствених заслуга и истакли да се залажу за европске вредности и начела, те спровођење неопходних реформи у интересу својих грађана.

ЕУ ће појачати улагања у Западни Балкан како би подстакла дугорочни опоравак, регионалну интеграцију и конвергенцију са ЕУ кроз Економски и инвестициони план (ЕИП) у вредности од скоро 30 милијарди евра за регион. Фокус је на стратешким улагањима у транспортне и енергетске мреже региона, зеленој и дигиталној агенди, подршци приватном сектору и изградњи заједничког регионалног тржишта заснованом на правилима ЕУ, како би се ослободио економски потенцијал региона и учинио привлачнијим за инвеститоре.

На крају Самита усвојена је Декларација у којој су се лидери сложили да унапреде Економски и инвестициони план, доносећи конкретне резултате ангажовања ЕУ у региону и изнели заједничке приоритете односа ЕУ – Западни Балкан за наредне године како би заједно напредовали ка иновативнијим, зеленијим и дигиталним економијама.

Цео текст Декларације из Брда код Крања: [eu-wb-summit-brdo-declaration-6-october-2021-05.pdf](#) (europa.eu)

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ УСВОЈИО РЕЗОЛУЦИЈУ О СРБИЈИ

Посланици Европског парламента су у оквиру дебате о људским правима, демократији и владавини права 16. децембра усвојили резолуцију о Србији, у којој се изражава дубока забринутост због наводног принудног рада, кршења људских права и трговине људима у вези са око 500 Вијетнамаца који раде на изградњи кинеске фабрике гума Линглонг и тражи од српских власти да тај случај пажљиво истраже и обавесте ЕУ о закључцима истраге.

Србија се позива да унапреди усклађеност са ЕУ законима о раду, усвоји нови закон о праву на штрајк, реши проблем непријављеног рада и измени Закон о инспекцијском надзору како би био усклађен са релевантним конвенцијама Међународне организације за рад.

© The European Parliament building in Strasbourg, France, author Gerry Balding, © European Union, 2011 - Source: European Parliament

У резолуцији се изражава дубока забринутост због озбиљних проблема са корупцијом и владавином права у области животне средине, због недовољне транспарентности и због процене еколошких и социјалних утицаја инфраструктурних пројеката, укључујући кинеске инвестиције и зајмове, као и оне мултинационалних компанија попут Рио Тинта.

У том контексту указује се на отварање кластера 4 о Зеленој агенди и одрживом повезивању у преговорима са ЕУ, а српске власти се позивају да прате „легитимне забринутости изражене у еколошким протестима и хитно се позабаве тим проблемима”.

У резолуцији се поздравља чињеница да је чланство у ЕУ и даље стратешки циљ Србије, охрабрују српске власти да недвосмисленије изражавају посвећеност вредностима ЕУ у јавним дебатама и очекује јасна посвећеност Србије, „на речима и на делу”, испуњавању обавеза у претприступном процесу.

Посланици ЕП су навели и да очекују да отварање кластера 4 резултира обновљеном тежњом ка пуној примени ЕУ стандарда.

Текст целе Резолуције је доступан на линку: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/243623/EP%20resolution%20Ling-long%20and%20environmental%20protests%2016_Dec-2021_EN.pdf

ПОКРЕНУТ НОВИ ПРОГРАМ ЕУ

Глобална Европа за људска права и демократију

Поводом Дана људских права и истовремено са Самитом за демократију, Европска унија покренула је програм **Глобална Европа за људска права и демократију**. Овај програм у вредности од 1,5 милијарди евра појачава подршку ЕУ промовисању и заштити људских права, основних слобода, демократије, владавине права и раду организација цивилног друштва и бранитеља људских права широм света у периоду 2021–2027. године.

Програм је наследник Европског инструмента за демократију и људска права (EIDHR) Глобална Европа – Људска права и демократија, који је основан 2006. године с циљем да се подрже активности цивилног друштва у области људских права и демократије у земљама ван ЕУ.

У оквиру програма могу да се подрже активности у било којој земљи ван ЕУ и на глобалном нивоу. Програм има пет приоритета:

Заштита и оснаживање појединаца – 704 милиона евра (промовисаће једнакост, инклузију и поштовање различитости, подржаће браниоце људских права и ојачати цивилно друштво и владавину права, обезбедиће праведно и ефикасно спровођење правде и затворити јаз у одговорности).

Изградња отпорних, инклузивних и демократских друштава – 463 милиона евра (подржаће функционалне плуралистичке, партиципативне и представничке демократије и заштитити интегритет изборних процеса).

Промовисање глобалног система за људска права и демократију – 144 милиона евра (побољшаће стратешка партнерства са кључним актерима, као што су Канцеларија високог комесара УН за људска права/ОНСНП, Међународни кривични суд/ССЈ, регионални системи за људска права, националне институције за људска права, приватни сектор и глобални кампус Људска права).

Заштита основних слобода, укључујући искоришћавање могућности и суочавање са изазовима дигиталних и нових технологија – 195 милиона евра (креирање и одржавање окружења које је погодно за потпуно остваривање свих основних слобода ван мреже и на мрежи).

Заједнички рад – 6,6 милиона евра (подржаће цивилно друштво у ангажовању са националним властима у оквиру дијалога о људским правима које ЕУ води са партнерским земљама или ће финансирати обуку, студије или размену најбољих пракси).

Више на линковима: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6695 и <https://europa.rs/1-5-milijarda-evra-za-promociju-univerzalnih-vrednosti/>

КОМИТЕТ РЕГИОНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

КОМИТЕТ РЕГИОНА ЕУ ПОЗИВА НА ОСНИВАЊЕ СТАЛНЕ СКУПШТИНЕ ГРАЂАНА ЕУ

Према мишљењу Европског комитета региона, трајни поступак саветовања с грађанима путем њихових локалних и регионалних представника био би велико побољшање европске демократије.

Комитет региона је објавио привремени извештај на основу доприноса грађана током локалних разговора о девет главних тема Конференције о будућности Европе. Допринос готово 130 дијалога с грађанима широм ЕУ јасно показује да се локални и регионални челници сматрају кључним актерима у овом поступку саветовања. Идеје прикупљене током тих дијалога постављене су на дигиталној платформи конференције и представљаће глас грађана заједно с европским панелима грађана организованим у оквиру конференције.

Председник Европског комитета региона Апостолос Цицикостас и шеф делегације локалних и регионалних власти на пленарном заседању Конференције о будућности Европе изјавио је: „Конференција о будућности Европе прилика да чујемо грађане и њихове потребе, те за разговор с њима о решењима која ће донети конкретне и опипљиве резултате. Од самог почетка обавеза Европског комитета региона била је да доведе Конференцију у све регионе, градове и села Европе, те верујемо да Европска унија мора да настави дијалог с грађанима јер ће се тиме ојачати наша европска демократија. Овај извештај показује да су региони и градови ЕУ развили вишеструке и иновативне приступе и поштовање кључних начела, као што су укључивост, расправа и вредновање учешћа грађана. Залажемо се за оснивање Сталне Скупштине грађана на нивоу ЕУ (*A permanent EU Citizens' Assembly*) која би требало би да повеже различите нивое парламената и влада јер су оне важне за решавање посебних територијалних изазова с којима се грађани суочавају у пограничним регионима, регионима у демографском паду, те удаљеним или руралним подручјима”.

Извештај Комитета региона је доступан на линку: <https://cor.europa.eu/en/events/Documents/Citizens%2c%20local%20politicians%20and%20the%20future%20of%20Europe.pdf>

Прочитајте допринос Комитета региона Конференцији о будућности Европе на вишејезичној платформи: https://futureu.europa.eu/profiles/EU_COMMITTEE_REGIONS/activity

ПЛАТФОРМА „СПРЕМНИ ЗА БУДУЋНОСТ” – БОЉИ ЕВРОПСКИ ПРОПИСИ ЗАХВАЉУЈУЋИ ПРОЦЕНИ ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ

Чланови Платформе за будућност (*Fit for Future - F4F*) Европске комисије усвојили су 10. децембра осам мишљења која имају за циљ поједностављење закона ЕУ и смањење непотребних трошкова. Пошто локалне и регионалне власти спроводе 70% законодавства ЕУ, од велике је важности добити повратне информације од локалних и регионалних представника у F4F платформи. F4F платформа је главни инструмент Европске комисије за механизам Боља регулатива. Представља важно средство за прилагођавање европског законодавства реалности региона и градова у Европи. Мишљења усвојена током трећег пленарног састанка ће Европска комисија узети у обзир како би осигурала да закони ЕУ помажу, а да не ометају грађане и предузећа.

Европски комитет региона (КоР) представљали су његови чланови Марк Спеиц (ДЕ/ЕПП), ЕН Карјалаинен (ФИ/ПЕС) и Улрика Ландергрен (СЕ/РЕ), који су изнели мишљења о јавним набавкама, извештавању о животној средини и правима пацијената у прекограничној здравственој заштити.

Комитет региона не представљају само три члана у експертској групи на високом нивоу, такође се укључује у мишљења са доказима које је прикупила његова Мрежа регионалних центара (REGHUB).

Усвојена мишљења:

- Е-набавке,
- INSPIRE директива,
- Права пацијената у прекограничној здравственој заштити,
- Рачунарски систем резервација,
- Европска статистика рибарства,
- Директива о јединственој дозволи,
- Банкарска унија,
- Царински законик Уније.

Мрежа регионалних хабова Комитета региона (*RegHub*) је мрежа европских региона и градова која оцењује спровођење политика ЕУ. Нова генерација хабова састоји се од 46 наменских „контактних тачака”, 10 више од прве генерације. Контакт тачке су чланови особља локалне или регионалне администрације који прикупљају техничке повратне информације од заинтересованих страна о њиховом искуству „на терену” у примени постојећих политика ЕУ. Мрежа на тај начин додаје локалну и регионалну перспективу креирању политике ЕУ и проширује своју базу доказа.

Више на линку: <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/F4F-plenary.aspx>

ГЛАЗГОВ ХРОНИКЕ: ГРАДОВИ И РЕГИОНИ ЕУ ПОЗДРАВЉАЈУ ЗАКЉУЧКЕ COP26 – ПОТРЕБА ЗА ВИШЕСЛОЈНОМ И КООПЕРАТИВНОМ АКЦИЈОМ

Треће издање серије COP26 Глазгов хронике доноси резиме активности и новости о преговорима које су чланови Европског комитета региона водили током **COP26** (26. конференције чланица Оквирне конвенције УН о климатским променама - UNFCCC), одржаној у Глазгову од 31. октобра до 13. новембра.

На COP26, **Радна група локалне самоуправе и општинских власти** (ЛГМА), састављена од локалних и регионалних власти из целог света, позвала је на веће признање од стране потписника Париског споразума њихове улоге у преокретању глобалног загревања, као и формалног места у преговорима о клими и пуног признавања сарадње на више нивоа као предуслова за ограничавање пораста температуре на 1.5°C до краја века.

У декларацији објављеној 31. октобра, на Светски дан градова и на дан отварања конференције у Глазгову, ЛГМА радна група је објавила своју Мапу пута „Време за вишестепену акцију“ ([Time4MultilevelAction Roadmap](#)), позивајући на „нову деценију у којој вишестепена сарадничка акција постаје нова нормалност“ у испуњавању циљева постављених Париским климатским споразумом из 2015. године.

На Дан градова и региона 11. новембра Андриес Грифрои (БЕ/ЕА) члан фламанског парламента и један од делегата Комитета региона у Глазгову, преузео је реч у име ЛГМА радне групе на пленарној седници COP26, позивајући преговараче да у последњем параграфу преамбуле додају реч „вишестепено и сарадничко деловање“ и да у тачки 75. додају реч „вишестепено“ када се помиње значај међународне сарадње. Коначно, у тачки 76, он је истакао разочарање ЛГМА што је помињање градова и поднационалних власти потпуно уклоњено.

После две недеље преговора, референца на сарадњу на више нивоа је поново уведена, сада као део коначних **закључака COP26**, названих [Климатски пакт у Глазгову](#). Најновији закључци COP26 истичу хитну потребу за вишестепеним и кооперативним деловањем. Најновији нацрт такође подстиче стране да даље интегришу прилагођавање у локално, национално и регионално планирање и препознају важну улогу нестраначких актера у доприносу циљевима Париског споразума. Са закључцима COP26 за које се очекује да ће се односити на вишестепену и кооперативну акцију, Европски комитет региона придружује се позиву светским лидерима да подрже кључну улогу поднационалних влада у борби против климатских промена.

На завршном дану COP26, Европски комитет региона је организовао дискусију о климатским преговорима са уводном изјавом председника Одбора региона Апостолоса Цицикостаса: „Локалне и регионалне владе реализују 70% активности ублажавања климатских утицаја и 90% прилагођавања клими, али још

увек немају званично место у преговорима УН о клими, нити су њихова гледишта на одговарајући начин заступана од стране ЕУ у Глазгову. То је правно, финансијски. и демократски погрешно. Без власништва, не може се очекивати од грађана који живе у регионима, градовима и селима да подрже такав претерано бирократски процес одозго на доле. COP26 нема само амбицију у климатским циљевима, већ и реализам у управљању. Сада је у надлежности светских поднационалних власти да се уједине и надокнаде пропусти националне владе”.

Након тога је уследила конференција за новинаре са председавајућим комисије ЕНВЕ и радне групе Зелени договор на локалу, Хуаном Еспадасом (ЕС/ПЕС) градоначелником Севиље и Рафалом Трзасковским (ПЛ/ЕПП) градоначелником Варшаве и чланом политичког одбора Савеза градоначелника.

У оквиру овог догађаја, Комитет региона је објавио *Политичку декларацију COP26 „Зелени договор ЕУ: од локалног до глобалног”* у којој се износе главне политичке поруке које ће водити рад Комитета региона ка COP27, а у циљу подршке даљем јачању сарадње на више нивоа као предуслова за ограничавање пораста температуре на 1,5°C до краја века.

Политичка декларација COP26, коју су подржали **Европски комитет региона (КоР), Радна група локалних самоуправа и општинских власти (LGMA), ICLEI – Локалне самоуправе за одрживост, Climate Kic, Regions4, Climate Alliance, COSLA и Скупштина европских региона (AER - Assembly of European Regions)**, појачава поруку ЛГМА – глас градова и региона у климатским преговорима Уједињених нација – да ће сва обећања и обавезе преузете у Глазгову постати стварност само ако су сви нивои власти укључени у њихову имплементацију.

У политичкој декларацији, поднационалне владе позивају стране у Париском споразуму да укључе систем регионално и локално утврђених доприноса (РЛДЦ) као допуну национално утврђеним доприносима (НДЦ) – обавезама које је свака земља преузела да смањи емисију гасова стаклене баште. и позабавити се климатским променама. Извештаји о напретку сваке земље о њиховом раду на испуњавању циљева постављених у Париском споразуму из 2015. године такође треба да садрже део о климатским обавезама, акцијама и достигнућима које предузимају поднационалне владе.

ДЕВЕТНАЕСТА ЕВРОПСКА НЕДЕЉА ГРАДОВА И РЕГИОНА 2021 - EURegionsWeek 2021

Под називом „Заједно до опоравка“, 19. по реду Европска недеља градова и региона је забележила још један рекордан број учесника: 17.600!

Са својих 591 партнера, 30 штандова, 1261 говорника и модератора, 142 видео сведочења, програм је указао како су кохезиона политика и финансирање помогли заједницама да се снађу у кризи КОВИД-19 на безброј начина – и како су они кључни за промовисање дугорочног раста када пандемија попусти.

Више од 4.000 порука – размењених на платформи прилагођеној корисницима која подстиче интеракцију – покренуло је дискусију у вези са четири теме овог издања: кохезија, зелено, дигитално и ангажовање грађана.

© European Union, 1995-2022, Source: Committee of Regions, 21_10_11 - EURegionsWeek_certificate_ceremony_011

Отварање је била прва дебата на високом нивоу недеље, организована као ТВ емисија и привукла је 1.400 пратилаца уживо путем стриминга доступног на платформи догађаја и 2.000 прегледа путем канала друштвених медија. Неколико ВИП панелиста, укључујући председника Европског комитета региона Апостолоса Цицикостаса, европску комесарку Елизу Фереиру и председавајућег ЕП РЕГИ Иоуноус Омарје, придружило се дебати која се фокусирала на прелазак са хитног на одрживи опоравак. Многи чланови Комитета региона дали су свој допринос, путем директних и даљинских интервенција.

„Мој циљ је да подржим младу генерацију“, ово су речи које је користио комесар за кохезију и реформе Фереира током *Дијалога грађана*. Видео снимци пројекта које су направили алумни „Youth4Regions“ истакли су четири теме које су важне за све грађане Европе: кохезија, зелена транзиција, дигитална транзиција и ангажовање грађана. На церемонији на којој се наглашава важност слободне штампе у одржавању вредности ЕУ, два млада новинара са такмичења Youth4Regions – Џек Рајан из Ирске и Ирене Барахона Фернандез из

Шпаније – изабрани су за добитнике овогодишње награде [Megalizzi-Niedzielski](#). Награду су им заједно доделили комесар Фереира и европски посланик Омарјее председник Одбора ЕП РЕГИ.

Партнерство и синергије били су резултат заједничког састанка [REGI-COTER](#), на којем су чланови Европског парламента и Комитета региона имали прилику да разговарају са комесаром Елизом Фереиром о новој фази програмирања, политикама и алатима.

Коначно, на [Завршној седници](#) прикупљени су резултати издања 2021. Током ове сесије су пуштена [4 кратка видео записа](#) који сумирају догађај и објављено је 1323 одговора на онлајн анкету [Документа EURegionsWeek 2021 #TheVoiceOfTheWeek](#). Сви [снимци сесија и догађаја](#) на високом нивоу доступни су на енглеском, француском и немачком језику.

#EURegionsWeek је такође послужила као платформа за подстицање текуће дебате о демократији и ангажовању грађана у контексту Конференције о будућности Европе. Организатори вас позивају да покренете дебату, поделите своје идеје и објавите своје коментаре како бисте наставили Дијалог грађана.

САВЕТ ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА

СТУДИЈА О УТИЦАЈУ КОВИД-19 НА ЛОКАЛНЕ И РЕГИОНАЛНЕ ФИНАНСИЈЕ

Uncertainty Amidst Recovery **2021 Estimates of COVID's impact on local and regional finances**

Више од годину дана након избијања пандемије локалним самоуправама још увек недостаје дугорочна подршка. Локалне и регионалне финансије су под притиском због последица кризе КОВИД-19, а скокови у потрошњи у вези са пандемијом били су у директној вези са падом прихода. Ово открива **најновије издање ЦЕМР анализе утицаја КОВИД-19 на локалне и регионалне финансије**. Студија се ослања на податке 18 локалних и регионалних владиних удружења из 15 земаља, бацајући светло на недавне трендове у територијалним финансијама. Стална конференција градова и општина учествовала је у изради ове анализе, представљају перспективу локалних власти у Србији.

„Ситуација у европским градовима, градовима и регионима је критична. Ефекат маказа је многим изазвао велике проблеме: мањи приходи, већи расходи.”, рекао је Фло Клукас саветник за Челтенхем (УК) и портпарол ЦЕМР-а за локалне финансије додавши да националне власти морају да сарађују са локалним и регионалним властима да би научене лекције биле боље схваћене и примењене.

Апсолутне процене додатних расхода локалних и регионалних влада у 2020. крећу се од 5 милиона до 10 милијарди евра у зависности од конкретне земље. Највећи део трошкова односио се на социјалну заштиту (стамбено збрињавање, чување деце и смањење сиромаштва), набавку заштитне опреме и спровођење мера безбедности или додатну подршку локалним предузећима, удружењима и установама културе. Пад прихода због карантина озбиљно је утицао на локалне и регионалне финансије. Ово је углавном било због губитка пореза и накнада локалних предузећа, али и због пада туризма. Међутим, ови губици значајно варирају у зависности од локалног финансијског система земље – на пример да ли локалне самоуправе зависе првенствено од сопственог опорезивања или издвајања из националних пореза – и економског профила сваке територије.

Национална подршка локалним самоуправама се кретала од додатног трансфера средстава до покривања додатних трошкова (нпр. набавка маски, заштитне опреме, итд.) или флексибилности у процедурама. Према истраживању ЦЕМР-а, ово је у просеку представљало 2,9 милијарди евра краткорочне подршке у свакој земљи, а 60% испитаника је изјавило да је национална подршка и даље недовољна да би се надокнадили буџетски дефицити на дужи рок. Будући да ће се прави утицај кризе КОВИД-19 вероватно показати у средњорочном и дугорочном периоду, кључно је да централне владе редовно размењују искуства са националним удружењима локалних и регионалних влада како би предвиделе дугорочне економске и социјалне ефекте. У том смислу, национални планови за опоравак и отпорност представљају прилику за јачање локалних и регионалних капацитета за улагање и испуњавање своје суштинске мисије грађанима.

Због тога **ЦЕМР позива националне владе да у потпуности укључе градове, места и регионе у имплементацију и процену националних планова опоравка**. На нивоу ЕУ, процена локалног и регионалног укључивања мора да буде приоритет у средњорочном прегледу планова опоравка Европске комисије 2022. године ако жели да зелену и дигиталну транзицију учини стварношћу на терену.

ЉУБЉАНСКИ СПОРАЗУМ

Зелено светло за обновљену Урбану агенду за ЕУ

Као велико достигнуће словеначког председавања Европској унији, министри ЕУ надлежни за урбани развој усвојили су [Љубљански споразум](#) 26. новембра. Тиме се државе чланице ЕУ и Европска комисија обавезују на наставак Урбане агенде за ЕУ и постављају нове модалитете за његово спровођење. ЦЕМР је био блиско повезан са припремом овог споразума.

Министарском састанку присуствовала је европска комесарка за кохезију и реформе Елиса Фереира, која је поновила своју подршку Урбаној агенди и инсистирала на потреби промене парадигме ка одрживом начину живота, што је циљ Зеленог договора, а чему доприносе фондови ЕУ. Она је указала на урбаноруралне везе и међузависности између урбаних центара и њихових околних руралних периферија. „Они су потребни једни другима да би се развијали на одржив начин“. Заједно са Кшиштофом Хетманом, потпредседником РЕГИ комитета Европског парламента, представницима Eurocities-а и Комитета региона, портпаролом ЦЕМР-а за територијалну кохезију и регионалним саветником Тоскане, Иларија Бугети искористила је ову прилику да подсети на важност синергије између фондова ЕУ, посебно на урбаном и територијалном нивоу: „Потребна је синергија између кохезионих фондова и планова опоравка. Никада раније принцип близине и територијалности није био толико важан у интересу наших грађана“. Она је истакла потребу добре сарадње свих нивоа у програмирању фондова ЕУ.

Шта овај споразум значи за локалну самоуправу?

Урбана агенда за ЕУ покренута је 2016. године [Амстердамским пактом](#). Био је то почетак потпуно новог начина рада на урбаним питањима где се градови свих величина, министарства и генерални директорат Европске комисије окупљају у тематским партнерствима како би разговарали о конкретним питањима као што су јавне набавке, климатска адаптација, дигитална транзиција или интеграција миграната. Данас се Љубљанским споразумом државе чланице, Европска комисија и представници локалних и регионалних власти договарају о новом [Вишегодишњем програму рада Урбане агенде](#).

У овај документ су укључени неки кључни аспекти за ЦЕМР: Улога мањих и средњих градова је јасно изражена, уз спремност да се они укључе у тематска партнерства и боље комуницирају о достигнућима Урбане агенде. Такође је вредно поменути да је препозната улога националних удружења општина и региона у подршци општинама, али и учешћу у тематским партнерствима. У 2022. години општине и региони ће морати да одговоре на позив за заинтересованост за придруживање будућим партнерствима. Комисија ће пружити подршку кроз стручну помоћ или средства комуникације. Државе чланице су с посебно сложиле о додатним финансијским или капацитетима за подршку учешћу мањих и средњих општина у партнерствима.

Коначно, Љубљански споразум укључује и предлоге ЦЕМР-а и Eurocities-а за четири нове теме: градови једнакости; урбана храна; озелењавање градова и одрживи туризам.

Шта је следеће?

Француско председавање почевши од 1. јануара 2022. сложило се да покрене два нова партнерства о озелењавању градова и одрживом туризму. Прво ће бити извршена екс-анте процена како би се боље дефинисао обим, релевантност временског оквира и идентификовале кључне заинтересоване стране и политике ЕУ релевантне за ове две теме. Средином или крајем 2022. године би требало да буде расписан позив за прикупљање интереса за одабир градова који ће се придружити тематским партнерствима. За теме градови једнакости и урбана храна процес би требало да буде покренут 2023. године.

КОНГРЕС ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ САВЕТА ЕВРОПЕ

ОДРЖАНО 41. ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАЊЕ

Конгрес локалних и регионалних власти одржао је 41. заседање од 26. до 28. октобра у Стразбуру, први пут уживо од почетка пандемије Ковид-19.

У контексту санитарне кризе, Конгрес је одржао дебату о различитим полугама „*опоравка после Ковида*” са Карлом Монтичелијем именованим гувернером Развојне банке Савета Европе и Улриком Вестергардом Кнудсенom за замеником генералног секретара Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД).

О изазовима питања *миграција* разговарало се током две дебате: „Региони и дијаспора” и „Миграције: стални изазови за градове и регионе”, уз учешће амбасадора Драгослава Штефанека специјалног представника генералног секретара Савета Европе за миграције и избеглице и Ерини Доуроу известиоца Конгреса за питања миграција.

Конгрес је усвојио *мониторинг извештаје* о Албанији, Кипру, Холандији, Северној Македонији и Шпанији у оквиру свог праћења усклађености држава чланица Савета Европе са Европском повељом о локалној самоуправи.

На дневном реду су биле и дебате „Услови рада изабраних представника у време говора мржње и лажних вести на интернету”, „Платформе за дељење од куће: изазови и могућности за општине”, „Међурегионална и прекогранична сарадња за бољу територијалну интеграцију у Европи” и „Целоживотно обрадовање за доживотно запошљавање младих генерација: изазов за регионе”.

Поред тога, у оквиру иницијативе Конгреса „Подмлађујућа политика”, [омладински делегати](#) су представили пројекте са терена.

Међу позванима, поред именованог гувернера Развојне банке Савета Европе и заменика генералног секретара ОЕЦД-а, били су и заменица министра унутрашњих послова Албаније Ромина Куко, министар унутрашњих послова Кипра Никос Нурис, државни секретар задужен за безбедносну политику Мађарске Петер Сзтараи, заменик министра за локалну самоуправу Северне Македоније Зоран Димитровски и генерални секретар за територијалну координацију Шпаније Мирјам Алварез Паез.

Поводом [7. издања Доста!](#) одржана је свечана додела награда општинама Торес Ведрас (Португал), Аргостоли (Грчка) и Салфорд (Уједињено Краљевство) за њихове иницијативе које имају за циљ да обезбеде инклузију Рома и путника. Шеф делегације Србије Јелена Трифуновић и њена заменица Душица Давидовић, учествовале су у раду пленарног заседања уживо, док су остали чланови делегације учествовали онлајн: Александра Малетић, Немања Јоксимовић, Роберт Фејстамер, Антонио Ратковић и Матија Ковач. У пратњи делегације у Стразбуру пленарном заседању су присуствовали и генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић и секретар делегације и шеф Службе за европске интеграције и међународну сарадњу Александра Вукмировић.

Више на линку: <https://www.coe.int/en/web/congress/41st-session>

ОДРЖАН САСТАНАК КОМИТЕТА ЗА УПРАВУ

Комитет за управу Конгреса, којим је председавала Јелена Дрењанин, састао се 19. новембра у хибридном формату у у Стразбуру како би расправљао о делиберативним методама, борби против говора мржње, паметним градовима и регионима и регионалним идентитетима.

Чланови Комитета размотрили су и усвојили извештај „Изван избора: употреба делиберативних метода у европским општинама и регионима“, који је представио извештач Карл-Хеинц Ламберц (Белгија, СОЦ/Г/ПД). Нацрт резолуције и препорука овог извештаја биће предмет расправе за усвајање на пленарној седници Конгреса у марту 2022. године. Извештач Карл-Хајнц Ламберц (Белгија, СОЦ/Г/ПД) је нагласио да су делиберативне методе које укључују грађане насумично изабране путем „грађанске лутрије“ да дају предлоге властима комплементарне представничкој демократији. Све већа употреба делиберативних метода одговор је на кризу поверења грађана у демократске институције и политички процес. Извештај наглашава илустративне примере добре праксе и даје смернице за општине и регионе, укључујући мале заједнице. Објашњава кључне принципе за успешан делиберативни процес.

Комитет је овом приликом одржао и дебату о паметним градовима и регионима уз учешће Ралф-Мартина Соеа оснивача и вишег истраживача на Технолошком универзитету у Талину (Естонија); о регионалним идентитетима и како побољшати дијалог за смањење регионалних тензија, уз допринос Еве Марије Белсер кодиректорке Института за федерализам на Универзитету у Фрибургу (Швајцарска) и потпредседнице Конгресне групе независних експерата о Европској повељи о локалној самоуправи. Друга дебата била је посвећена развоју говора мржње и лажних вести на интернету и њиховом утицају на локалну демократију, уз учешће Роберта Мулер-Торока професора на Универзитету за јавну управу и финансије Лудвигсбург (Немачка) и Александра Просера професора на Универзитету за економију и бизнис у Бечу (Аустрија).

Ове дебате су део пројекта сарадње који је покренуо Конгрес у сарадњи са неколико европских универзитета и академских центара. Поводом овог састанка, Комисија је изабрала Кевина Бентлија (Уједињено Краљевство, ЕЦП) за свог петог потпредседника.

Више на линку: <https://www.coe.int/en/web/congress/-/deliberative-methods-combating-hate-speech-smart-cities-and-regions-and-regional-identities-on-the-agenda-of-the-governance-committee>

ИНИЦИЈАЛНИ САСТАНАК ЛОКАЛНЕ ДИМЕНЗИЈЕ ЦЕНТРАЛНОЕВРОПСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

На предлог Парламентарног комитета Централноевропске иницијативе (ЦЕИ) и уз подршку министарстава спољних послова земаља чланица поред постојећих, владиних, парламентарних и економских, ЦЕИ је успоставила и локалну димензију, са циљем да се унапреди структурисана сарадња.

У уводном излагању, Рефик Бојацић генерални секретар Заједнице општина Црне Горе УОМ је истакао да ће успостављање локалне димензије значајно помоћи ЦЕИ да оствари своје циљеве. Говорећи о регионалној сарадњи на Западном Балкану Бојацић је рекао да се регионална сарадња сада доживљава као први, а не као последњи избор, али да и даље постоје озбиљни политички и економски изазови". По речима генералног секретара ЦЕИ Роберта Антонионија ЦЕИ је увек подржавала сарадњу локалних и регионалних власти, како на политичком тако и на пројектном нивоу .

Роберто Чамбети (ИТ/ЕЦР) председник Регионалног савета Венета и копредседавајући Заједничког консултативног одбора између Комитета региона и Црне Горе, представљао је Комитет региона и изразио пуну посвећеност Комитета проширењу ЕУ и сарадњи са земљама које теже да постану чланице ЕУ. Заједнички консултативни комитети Комитета региона са три балканске земље (Северна Македонија, Црна Гора и Србија) и радне групе за Турску и Западни Балкан су најважнији инструменти за ову сарадњу.

Председавајућа Парламентарне димензије ЦЕИ Тамара Вујовић посланица (Црна Гора) је изразила подршку парламентарца ЦЕИ новооснованој Локалној димензији ЦЕИ. Заменик генералног секретара ЦЕИ Зоран Јовановић представио је институционалне и пројектне активности и финансијске механизме ЦЕИ. Међу говорницима су били и Фредерик Валије генерални секретар Савета европских општина и региона (ЦЕМР), Кељменд Зајази извршни директор Мреже удружења локалних власти у Југоисточној Европи (НАЛАС) и Уго Поли из ЦЕИ. У дискусији је учествовао већи број учесника из удружења локалних власти, укључујући и СКГО. Следећи састанак ЦЕИ локалне димензије планиран је за средину 2022. године у Бугарској.

Централноевропска иницијатива (ЦЕИ) је најстарија регионална иницијатива на просторима Централне и Југоисточне Европе. Постоји од 1989. године и данас броји 18 држава чланица: Албанија, Аустрија, Белорусија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Црна Гора, Чешка, Хрватска, Италија, Мађарска, Македонија, Молдавија, Пољска, Словачка, Словенија, Србија и Украјина. Главни циљеви ЦЕИ су унапређење сарадње између држава Централне, Источне и Југоисточне Европе, пружање помоћи чланицама у њиховој транзицији ка стабилним демократијама и тржишној економији, као и асистирање земљама кандидатима у припремним процесима за чланство у Европској унији (ЕУ). Једногодишње председавање ЦЕИ (од 1. јануара до 31. децембра) одвија се на ротирајућој

основи, по абecedном реду енглеског алфавета имена држава учесница. Црна Гора је председавала Иницијативом током 2020. и наставила председавање и у 2021. Години, а Бугарска преузима од 1. јануара 2022.

Више на линку: <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/central-european-initiative-local-dimension-kick-off-event.aspx>

НОВИ ПРОЈЕКАТ ЕНЕРГЕТСКЕ ТРАНЗИЦИЈЕ У ДРЖАВАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА И ТУРСКОЈ

У Сарајеву је 24. новембра одржана конференција поводом покретања *пројекта ЕУ за енергетску транзицију „Споразум градоначелника на Западном Балкану и у Турској”*, чији је циљ постизање напретка у енергетској транзицији и решавање проблема климатских промена пружањем подршке градовима у региону у испуњавању преузетих обавеза у области енергије и климатских промена.

Током панел дискусије Србију су представљале Весна Шабановић руководица Сектора за стратешко планирање, управљање пројектима и климатске промене у Секретаријату за заштиту животне средине Града Београда и Зорица Јовић заменица градоначелника Врања. Током панела било је речи о томе како градови и општине виде изазове са којима се суочавају у осмишљавању и спровођењу ефикасних климатских политика и о даљим корацима у реализацији успешне енергетске транзиције на локалном нивоу.

Иницијатива укључује подршку реализацији мањих инфраструктурних пројеката у одабраним општинама, с циљем да се покаже како градови уз решавање проблема климатских промена истовремено могу да допринесу и унапређењу квалитета живота својих грађана. Поред тога, јачање регионалне сарадње и боља координација активности између различитих нивоа власти и учесника у овом процесу ојачаће дугорочну одрживост пројекта.

Представник Директората Европске комисије за суседство и преговоре о проширењу (DG NEAR) Роберто Естелес Колом је нагласио да је „проширење и промоција иницијативе Споразума градоначелника на Западном Балкану и у Турској важан инструмент у спровођењу Зеленог плана за Западни Балкан. Овај план, који су на Самиту у Софији десетог новембра 2020. године одобрили челници држава Западног Балкана, је нова стратегија развоја за регион која подразумева прелазак са традиционалног модела економије на одрживу економију, у складу са европским Зеленим планом. Споразум градоначелника ће допринети испуњавању циљева Зеленог плана усмерених на усклађивање региона са амбицијом ЕУ да до 2050. године Европа постане карбонски неутралан континент, између осталог борбом против загађивања ваздуха, воде и земљишта”.

Директорка ГИЗ за Босну и Херцеговину и Црну Гору др Наталија Ел Хаге у свом обраћању је навела: „У поређењу са просеком ЕУ, земље Западног Балкана производе десет пута већу количину CO₂ која је потребна за остваривање истог бруто домаћег производа. Из тог разлога у име Савезне владе Немачке и мултилатералних партнера, као што је ЕУ, ГИЗ пружа техничку и стручну подршку државама Западног Балкана у решавању изазова климатских промена и енергетске транзиције”.

Поред представљања основних информација о пројекту и циљева, учесници конференције су упознати са примерима успешних климатских мера на нивоу градова.

Споразум градоначелника за енергију и климатске промене (Covenant of Mayors) је глобални савез градова који имају заједничку дугорочну визију подршке деловању у области климатских промена и изградњи отпорних и нискокарбонских заједница.

Градови којима се пружа подршка ангажовани су на припреми и спровођењу Акционих планова одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским променама (SECAP) у оквиру којих ће се обавезати да ће до 2030. године смањити емисију гасова који изазивају ефекат стаклене баште за најмање 40 процената и ојачати отпорност на утицаје климатских промена.

СРБИЈА И ЕВРОПСКА УНИЈА

ОТВОРЕН КЛАСТЕР 4 НА МЕЋУВЛАДИНОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ ЕУ – СРБИЈА

На Међувладиној конференцији ЕУ – Србија која је одржана 14. децембра у Бриселу, отворен је Кластер 4 – Зелена агенда и одржива повезаност, који садржи четири преговарачка поглавља:

- 14 – Транспортна политика,
- 15 – Енергетика,
- 21 – Транс-европске мреже и
- 27 – Животна средина и климатске промене.

Међувладином конференцијом председавао је државни секретар председавајуће Европској унији Словеније Гашпер Довжан, а у име Србије учествовале су премијерка Ана Брнабић и министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић.

Премијерка Србије је изјавила да је отварањем Кластера 4 Србија отворила 22 од 35 преговарачких поглавља са Европском унијом, што је за званични Београд велики и важан корак. Кластер 4 је повезан са питањима Зелене агенде, што је од посебног значаја за грађане Србије, а такође је мотивација за даљи рад и реформе на европском путу у области владавине права, јавне управе, привреде и економије, како би држава ојачала и европске интеграције искористиле као начин да грађани боље живе. Она је подсетила да је Србија била спремна и за отварање Кластера 3, а да је следеће на њеној агенди припрема за Кластер 5.

Комесар за суседску политику и преговоре о проширењу ЕУ Оливер Вархеји је оценио да је отварањем Кластера 4 потврђено да је Србија учинила важан корак ка приступању Европској унији. „Преговори о проширењу напредују, а ЕУ одговара на тај напредак и признаје опредељење Србије ка реформама у области владавине права”, истакао је Вархеји и указао на уставну реформу додавши да ће ЕУ наставити да финансијски помаже и да се фокусира на област Зелене агенде, како би Србија могла да се усклађује са стандарима Уније.

Више на линку: <https://www.srbija.gov.rs/vest/598324/otvaranje-klastera-4-vazna-prekretnica-za-srbiju.php>

ОБЈАВЉЕН ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О СРБИЈИ ЗА 2021. ГОДИНУ

У извештају који је Европска комисија представила 19. октобра наводи се да је у Србији тренутно обезбеђена укупна равнотежа између напретка у поглављима о владавини права и нормализације односа са Косовом* с једне стране, и напретка у приступним преговорима у свим поглављима с друге стране.

Србија треба да настави, убрза и продуби реформе у области независности правосуђа, борбе против корупције, слободе медија, домаћег решавања ратних злочина и борбе против организованог криминала, а нарочито да финализира процес уставне реформе у области правосуђа до краја 2021. године. Напредак Србије у владавини права и нормализацији односа са Косовом* је од суштинског значаја и одредиће укупан темпо приступних преговора.

Србија такође треба да побољша своје усклађивање са спољном и безбедносном политиком ЕУ. Комисија поздравља то што је Србија испунила мерила за отварање кластера 3 и 4 и подржава амбицију Србије да што пре отвори нове приступне кластере, на основу континуираног напретка реформи.

Извештај указује да процес приступања ЕУ наставља да се заснива на утврђеним критеријумима, правичној и ригорозној условљености и принципу сопствених заслуга. Приступање ЕУ захтева спровођење сложених реформи како би се преузеле обавезе из чланства и искористиле бројне могућности које оно пружа. Да би процес напредовао, кандидати за приступање морају као приоритет да пруже истинске и одрживе резултате по кључним питањима: владавина права, реформа правосуђа, борба против корупције и организованог криминала, безбедност, основна права, функционисање демократског система, институције и реформа јавне управе, као и на економски развој и конкурентност. Потребан је и даљи напредак у помирењу, добросуседским односима и регионалној сарадњи.

Више на линку: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_5281

Извештај ЕК о Србији за 2021. годину: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/serbia-report-2021_en и [izvestaj_ek_oktobar_21.PDF \(mei.gov.rs\)](#)

АМБАСАДОР ЕУ У СРБИЈИ ЖИОФРЕ У БЕОГРАДУ УРУЧИО ИЗВЕШТАЈ ПРЕМИЈЕРКИ АНИ БРНАБИЋ

Амбасадор ЕУ у Србији Емануеле Жиофре, на конференцији за новинаре у Влади Србије поводом извештаја Европске комисије о напретку Србије у процесу евроинтеграција, изјавио је да Европска комисија пружа подршку Србији да отвори два кластера и додао да је та одлука донета на основу извештаја који је искрена процена стања, базирана на чињеницама. Непходно је да се уложе напори и да се направи напредак у примени свих претходних договора како би се постигао свеобухватни правно обавезујући споразум. То је круцијално и ургентно како би обе стране напредовале као ЕУ. Битно је истаћи подршку Србији у циљу и амбицији да отвори два кластера – 3 и 4, а на земљама чланицама је да донесу одлуку о њиховом отварању, али Комисија даје подршку томе”.

Жиофре је навео да „овај годишњи извештај одражава шта све треба да се уради како би Србија ускладила законодавство са ЕУ, али бележи и повећани број реформи које је Влада Србија постигла, нпр. иницијативе које је Влада Србије покренула као што је уставна реформа за јачање независности правосуђа, ревизија кодекса понашања Народне Скупштине и прихватање препорука ГРЕКО и почетак њиховог спровођења”.

Министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић, која је присуствовала представљању Извештаја ЕК о напретку Србије, рекла је да Србија може да буде задовољна извештајем Европске комисије о напретку Србије о процесу евроинтеграција, да је он објективан и „један од бољих” у последњих неколико година, као и да је евидентиран напредак Србије у свим областима. Она је оценила да је Извештај добра основа за државе чланице ЕУ да на основу препоруке и оцене ЕК у свим областима дају сагласност да Србија до краја године отвори два кластера.

Више на линку: <https://europa.rs/ambasador-ziofre-urucio-je-izvestaj-evropske-komisije-o-napretku-srbije-ka-eu/>

ОДРЖАН ДЕВЕТИ САСТАНАК ЗАЈЕДНИЧКОГ КОНСУЛТАТИВНОГ ОДБОРА ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА РЕГИОНА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Деветим састанком Заједничког консултативног одбора Комитета региона ЕУ и Републике Србије, одржаног 19. новембра, чији је формални домаћин први пут у новом сазиву српска страна Одбора, председавали су копредседавајући Франц Шаусбергер представник Државног парламента Салцбурга и Драгана Сотировски градоначелница Ниша. Теме састанка су биле укључивање локалних и регионалних власти у процес приступања Србије Европској унији, као и заштита животне средине, акције против климатских промена и зелена енергија.

У оквиру прве сесије посвећене улози локалних и регионалних власти у процесу приступања Србије ЕУ, СКГО је представљао Мирослав Петрашиновић из града Крагујевца, који је нагласио да СКГО види ЗКО као тело које омогућава да се елементи процеса приступања преиспитују са становишта локалних и регионалних власти, да се укаже на ресурсе и капацитете који су нам потребни како би се европски стандарди и обавезе које из њих проистичу квалитетно применили на локалном нивоу. „Из тог разлога, важно је да у оквиру различитих форума разговарамо о томе колико смо напредовали у погледу европских интеграција ове године, а нарочито од прошлог састанка Одбора”.

Он је указао на низ добрих примера сарадње са националним нивоом када је у питању веће укључивање локалних и регионалних власти у процес приступних преговора, попут добре праксе укључивања ЈЛС и СКГО у рад преговарачке групе 22 коју води Министарство за европске интеграције и поглавље 27 које је у надлежности Министарства заштите животне средине. Према његовим речима један од најбољих примера сарадње са националним нивоом у погледу припреме стратешких смерница развоја наше земље у процесу европских интеграција, јесте допринос СКГО раду Министарства државне управе и

локалне самоуправе у припреми кључног документа за развој система локалне самоуправе - Програма реформе система локалне самоуправе за период 2021-2025. године.

Он је истакао да „СКГО верује да ће у оквиру нове методологије бити довољно простора за што ширу инклузију и да ће се налази и оцене до које је СКГО дошла у свом истраживачком раду, када је у питању утицај транспозиције европских прописа на локалну самоуправу, узети у обзир у раду преговарачких група. Ми из локалних самоуправа и СКГО смо на располагању и националном и европском нивоу у циљу убрзања процеса придруживања ЕУ”.

Државни секретар Министарства државне управе и локалне самоуправе Чедомир Ракић је указао на одличну сарадњу са локалним нивоом и СКГО на многим пољима, нарочито у погледу Стратегије реформе јавне управе и истакао да „министарство прати спровођење и учествује у имплементацији 14 пројеката, који су првенствено фокусирани на реформу система локалне самоуправе, децентрализацију, веће учешће грађана и унапређење изборног система. Један од највећих изазова у наредном периоду је квалитетно управљање људским ресурсима на централном и локалном нивоу, у циљу успешног спровођења обавеза из процеса приступања ЕУ, али и могућности коришћења средстава из ЕУ фондова”.

У овој сесији је у име Делегације ЕУ у Србији говорила заменица амбасадора Матеја Штамцар Норич и известилац Комитета региона из округа Чонград у Мађарској Ана Мађар.

Теме друге сесије биле су: заштита животне средине, климатске акције и енергија. О добрим примерима у области животне средине говорили су покрајински секретар Александар Софић, и представници градова Чачак и Ниш, Мирјана Ђоковић и Душан Радивојевић.

Шеф за сарадњу у Делегацији ЕУ у Србији Никола Бертолини, је у овој сесији нагласио кључна питања:

- Локалне власти се морају признати као део процеса приступања,
- Локалне самоуправе су улазне тачке за стварне промене, оне морају дати добар пример у области животне средине,
- Локалне самоуправе би требало да остварују координацију са цивилним друштвом,
- Стратегија људским ресурса на локалном нивоу мора бити усмерена на спречавање одлива мозгова и
- ЕУ би требало да појача сарадњу са локалним нивоом.

Последња тачка састанка се односила на информисање о проширењу TAIEХ програма на локалне и регионалне власти од стране TAIEХ одељења Европске комисије.

Више на линку: <http://mail.skgo.org/vesti/detaljno/2808/odrzan-deveti-sastanak-zajednickog-konsultativnog-odbora-evropskog-komiteta-regiona-i-republike-srbije>

ФОНДОВИ И ПРОГРАМИ ЕУ

ОБЕЛЕЖЕН ПОЧЕТАК ИЗГРАДЊЕ АУТО ПУТА Е-80 НИШ – МЕРДАРЕ

Ауто пут Ниш – Мердаре или „Аутопут мира“ повезаће људе, градове, али и бизнисе и шанса је за економски напредак југа Србије, један је од закључака након почетка радова на првом делу пројекта. Када пројекат буде завршен, време путовања између Ниша и Мердара ће бити око 45 минута.

Прва деоница Ниш - Плочник у дужини од 33 километра кошта 255 милиона евра, од којих је 40 милиона евра грант Европске уније, преко 180 милиона евра обезбеђено кроз повољне кредите Европске инвестиционе банке и Европске банке за обнову и развој, а остатак из буџета Србије. Изградња аутопута ће се у наредној фази наставити до Мердара, а очекује се да ће цена комплетне саобраћајнице бити око 650 милиона евра.

Амбасадор ЕУ у Србији Емануеле Жиофре рекао је другог новембра на отварању радова на изградњи прве деонице ауто пута да је овај пројекат део глобалнијег приступа ЕУ. „Аутопут мира није изолован пројекат. То је део ширег концепта ЕУ за који морамо да видимо пуну слику, регионално и глобално. Србија је на неки начин претеча у овој иницијативи. Успешна економска интеграција у региону и са ЕУ биће могућа само уз појачану повезаност. „Аутопут мира“ ће имати и економску димензију за раст и радна места“. Он је подсетио и на чињеницу да ЕУ подржава модернизацију и реконструкцију железничког Коридора 10, деоницу Београд – Ниш – Прешево, пројекат од значаја за регионалну повезаност, као што се и ефекат овог аутопута протеже и даље од почетне и крајње тачке.

Више на линку: <https://europa.rs/autoput-mira-vise-od-obicnog-puta/>

ДИПЛОМАТСКИ КОР У ПОСЕТИ ВРАЊУ, ПРЕШЕВУ И БУЈАНОВЦУ

Амбасадори ЕУ, Белгије, Аустрије, Португала и отправници послова амбасада Словачке и Мађарске обишли су ове три општине, а главне теме разговора су биле - локални развој на југоистоку Србије и управљање миграцијама.

Делегација је у посети организованој 10. децембра обишла и пројекте које подржава ЕУ и састала се са представницима локалних самоуправа.

Приликом посете Прихватном центру у Прешеву амбасадор Жиофре је истакао хумани приступ миграцијама који је Србија заузела обезбеђујући свим мигрантима храну, здравствене услуге и образовање без обзира на њихов правни статус. „Данас смо посетили и радове у врањском Центру за азил, и овде смо у Прихватном центру у Прешеву јер желимо да истакнемо значај који придајемо сарадњи са Србијом по питању миграција и избеглица. Јако ценимо хуман начин на који је Србија приступила третману миграната и избеглица осигуравајући им основне услове за живот. ЕУ је до сад обезбедила 130 милиона евра и наставићемо подршку јер је ово питање које захтева ангажман свих. Управо на Међународни дан људских права хтео бих да истакнем важност владавине права, демократије и заштите права сваког појединца. Такође, Србија је вредно радила и на усклађивању своје политике миграција и система азила и правног оквира са правним тековинама ЕУ и за веома кратко време је урадила оно што би иначе могло да траје много дуже”, изјавио је амбасадор Жиофре. Он је закључио да су „земље чланице укључене као партнери Србије у контролу граница, где заједно штитимо границе у борби против кријумчарења и трговине људима”.

Амбасадори Португала и Белгије изразили су задовољство оним што заједнички раде Србија, ЕУ и УНХЦР у Прешеву, Врању али и другим прихватним центрима широм Србије. „Надам се да ће миграциона политика Србије наставити да прати основне вредности ЕУ и људских права и наставити да буде инклузивна, подржавајућа и хумана, јер изнад свега - сви смо људска бића”, истакла је амбасадорка Португала Вирџинија Мендес да Силва Пина.

„Овде смо да покажемо подршку свему што ЕУ ради у Србији, било у прихватним центрима, развоју малих и средњих предузећа или у другим областима. У свему томе смо сви ми заједно актери, поносни да су све инвестиције ЕУ добро искоришћене и у корист грађана”, навео је амбасадор Белгије Кун Адам.

Како је речено током обиласка подршка Европске уније Србији у управљању миграцијама од 2015. године износила је око 130 милиона евра, а Комесаријат за избеглице и миграције важан је партнер када је реч о реализацији пројеката у овој области.

Делегација је обишла и радове на Центру за азиланте у Врању, који финансира Европска унија. Током посете делегација се састала са градоначелником Врања Слободаном Миленковићем, председником општине Бујановац

Нагипом Арифијем и председником Националног савета албанске националне мањине Рагмијем Мустафом и тиме потврдили посвећеност ЕУ развоју ове три локалне самоуправе.

Више на линку: <https://europa.rs/eu-podrzava-razvoj-vranja-preseva-i-bujanovca>

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О УЧЕШЋУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ПРОГРАМУ „КРЕАТИВНА ЕВРОПА”

Република Србија званично је приступила програму Креативна Европа 2021-2027. Споразум између Владе Србије и Европске уније потписале су 26. новембра потпредседница Владе и министарка културе и информисања Маја Гојковић и комесарка за иновације, истраживање, културу, образовање и младе Европске уније Марија Габријел.

Ступањем на снагу Споразума установама културе, удружењима грађана и другим правним лицима у култури омогућава се учешће у најзначајнијем програму Европске уније за културу. Овим чином се обезбеђује интеграција наше културе у међународне развојне токове, подстиче мобилност уметника и културних стваралаца, промовише културна разноликост и интеркултурни дијалог, обезбеђује финансијска подршка за домаће професионалце у култури – како у јавном, тако и у цивилном друштву и приватном сектору, те поспешује процес европских интеграција Републике Србије.

„Што се самог концепта програма тиче, мање-више остаје све као и до сада јер је идеја Европске комисије да главни програм Европске уније за културу Креативна Европа буде и остане отворен за све могуће врсте пројеката и за све оно чиме се професионалци из области културе баве и да не постоје никакве наметнуте теме, већ постоје само неки приоритети програма. Оно што је некаква новина, то су нови међусекторски конкурси”, казао је Димитрије Тадић, руководилац Деска Креативна Европа и додао да ће ускоро бити отворени конкурси за новинаре и медије, а медијска писменост је такође једна од важних нових тема у оквиру овог новог циклуса.

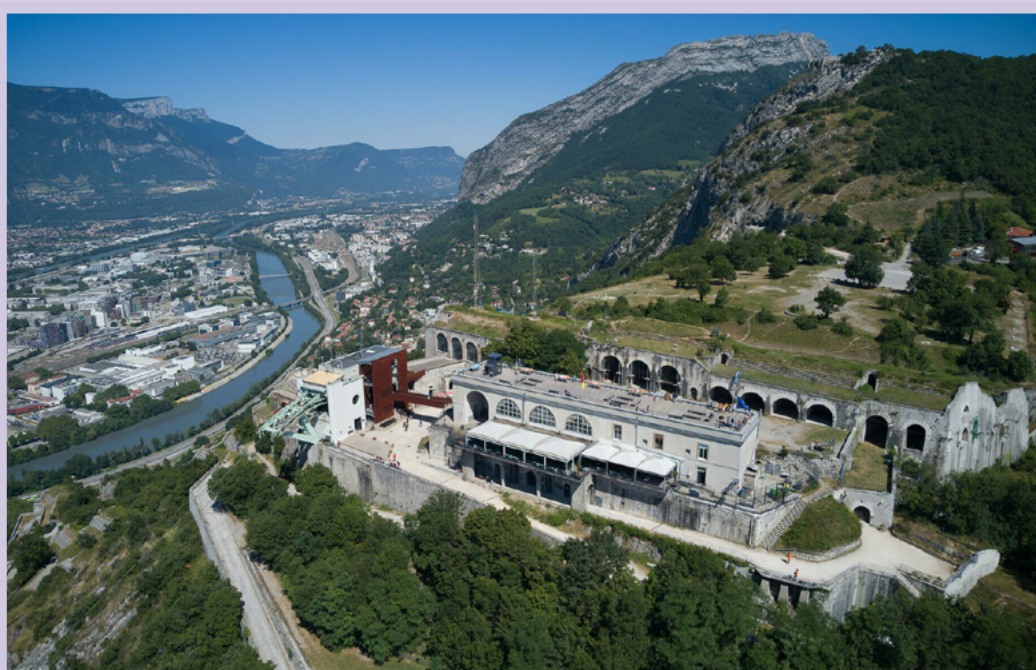
Више на линковима: <https://europa.rs/srbija-nastavlja-ucesce-u-programu-kreativna-evropa/> и <http://kultura.kreativnaevropa.rs/>

ВЕСТИ СА ЛОКАЛА

ВЕСТИ ИЗ ЕУ ОПШТИНА

ГРЕНОБЛ – ЗЕЛЕНА ПРЕСТОНИЦА ЕВРОПЕ 2022

© Grenobl Bastija - foto © Thierry Chenu - City of Grenoble

Француски град Гренобл је по избору Европске комисије Зелена престоница Европе 2022. године. Од 2010. године ЕК сваке године овом престижном титулом награђује градове који су снажно посвећени транзицији и пионирима еколошки прихватљивог урбаног екосистема. Званично отварање ове године Зелене престонице Европе, коју организују град Гренобл и Европска комисија, у партнерству са Департманом де л'Исер и Гренобл-Алп Метропол, а уз подршку француске владе, планира се 15. јануара.

Више на линку: <https://greengrenoble2022.eu>

ПАРИЗ И САМСО ПОСТАЛИ „КЛИМАТСКИ ЛИДЕРИ“

Уједињене нације су објавиле победнике *десетогодишњице доделе* својих Глобалних награда за климатске акције.

Међу добитницима су град Париз и данска острвска општина Самсо. Париз је препознат по својим напорима да постигне неутралност угљеника до 2050. године, да прошири употребу соларних панела на 20% париских кровова и да постане 100% град погодан за бициклисте. Самсо, са популацијом од око 3700, већ је постао пример нето емисије угљеника захваљујући употреби обновљиве енергије, електричних возила и биомасе.

Награде служе као још један пример да сва места - урбана или рурална, велика или мала, централна или периферна - могу да ураде свој део и да утичу на климатске промене.

Више на линку: <https://unfccc.int/news/un-global-climate-action-awards-winners-unveiled-today>

КАШКАИШ ОБЕЛЕЖИО ЕВРОПСКУ НЕДЕЉУ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ 2021

„Заштита животне средине: локалне заједнице предузимају акцију”, ово је мото Европске недеље локалне демократије 2021, која је одржана од 11. до 15. октобра у 47 држава чланица Савета Европе. Ова паневропска иницијатива која има за циљ да промовише локалну демократију и учешће грађана, овог пута је била посвећена циљевима одрживог развоја, Одрживе и отпорне заједнице и Климатске акције и њихови утицаји.

Отварање Европске недеље локалне демократије одржано је 8. октобра на он-лајн састанку, на којем је Сораја Карваљо директорка одељења одговорног за животну средину и море у португалском Кашкаишу подсетила на неке од пројеката на којима је ова општина успела да споји, у традицији европског плурализма и кохезије, одрживост животне средине и локалну демократију.

„Било је задовољство чути презентацију Кашкаиша са толико активности и пројеката добре праксе за које се надам да ће послужити као пример другима”, изјавио је Дмитриј Марченков директор спољних односа Европске недеље локалне демократије (ЕЛДВ) на европском нивоу.

„Демократско учешће грађана је развојни фактор”, истакао је Карлос Кареирас градоначелник Кашкаиша у поруци упућеној свима последњег дана Европске недеље локалне демократије.

Али како учешће прави разлику?

Погледајте видео на линку: <https://www.youtube.com/watch?v=обnyknhnKH0>

ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА КЉУЧ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ У НИЦИ

Да ли сте се икад надали да ће у вашем комшилуку постојати место где ћете коначно моћи да узмете ту отрцану стару софу које сте годинама покушавали да се решите? Захваљујући иновативном пројекту циркуларне економије покренутом у француском граду Ници, сада је постао стварност за становнике градске четврти Ле Моулан – и много више од тога.

Покренут 2018. године, Recyclerie des Moulins је успешно трансформисао цео округ популарног приморског града на Азурној обали. Иницијатива се у великој мери заснива на рециклажи и оживљавању старих и неисправних предмета.

Међутим, ова амбициозна иницијатива се протеже много даље и бриљантно комбинује три главна стуба пројекта: смањење отпада, социјално унапређење и економију солидарности.

Тренутно, нашим друштвима доминира линеарна економија у којој се добра извуче, произведе, троше и одбацују. Циркуларна економија нуди одрживији модел производње и потрошње у којем се сировине дуже задржавају у производним циклусима и могу се више пута користити. Концепт је инспирисан природом, где се све што вреди и користи, а отпад лако претвара у нови ресурс.

Централни простор Recyclerie des Moulins простире се на површини од 194 квадратна метра где становници могу да донесу своје неисправне ствари или било шта што више не желе да користе. У посебној радионици ови предмети се обнављају, поправљају или рестаурирају. Процене су да је овде рестаурирано и продато скоро 16 тона старих предмета, док је 190 који нису могли да служе својој старој намени претворено у друге предмете. Такви предмети се продају по веома приступачним ценама у посебној продавници која се налази одмах поред радионице.

Залагање Ле Мулена званично је признато на овогодишњој додели награда Eurocities одржаној у Лајпцигу. Иницијатива Recyclerie des Moulins освојила је награду у категорији „нулто загађење“. Према мишљењу стручног жирија, округ Нице је заслужио да понесе трофеј кући због своје изузетне посвећености овогодишњој теми „Моћ градова – трансформација друштва“.

Градоначелник Кристијан Естрози је изјавио: „Ово европско признање је посвећено пројекту који је симбол успеха наше амбициозне политике урбане обнове, спроведене што је могуће ближе потребама становника. Recyclerie des Moulins такође служи као образовни простор за повећање свести заједнице о темама еколошких питања и одрживости.“

Становници Лес Моулинса свих узраста редовно посећују разне радионице. Штавише, Рецицлерије функционише као друштвени агрегатор у овом крају. Више од 2800 учесника годишње учествује у активностима у вези са пројектом, кажу званичници града Нице.

Поред својих основних активности, *Recyclerie des Moulins* нуди људима плаћени рад и индивидуалну обуку у различитим секторима циркуларне економије. Промовише успостављање новог, инвентивнијег и конкурентнијег индустријског модела, као и повећан економски раст и запошљавање.

Циљ је да се до 2030. године проценат светске циркуларне економије подигне са 8,6% на 17%, углавном фокусирањем на секторе са високим потенцијалом за промене. Како локалне самоуправе постају свесније важности одрживости, остаје да се види да ли ће и други европски градови ускоро испробати овај револуционарни концепт.

Више на линку: <https://mayorsofeurope.eu/top-stories/how-circular-economy-has-transformed-nices-award-winning-urban-neighbourhood/>

АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ ОБЕЛЕЖАВАЊА ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ 2021 „ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ: ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРЕДУЗИМАЈУ АКЦИЈУ”

Једанаест градова и општина Србије је узело учешће у обележавању Европске недеље локалне демократије 2021 (ЕНЛД), уз подршку СКГО као националног координатора ове манифестације у Србији.

Сви градови и општине су добили **по један постер са визуелним идентитетом ЕНЛД** који су постављени на видном месту у својој општини, како би подигли свест и указали на значај заштите животне средине грађанима локалних заједница.

Десет градова и општина који су регистровали своје активности од СКГО су **добили промотивни материјал ЕНЛД**: преко 1000 комада флајера, еко торби, еко ОЗОН блокова са оловком и посебно дрвене оловке са семеном које се засади након што се оловка потроши. који је подељен грађанима Ниша, Врања, Ужица, Сврљига, Врачара, Старог Града, Сурдулице, Гаџиног Хана, Сомбора, Крагујеваца и Вршца.

Активности градова и општина су биле усмерене на информисање, едукацију, популаризацију, подстицање и подизање свести о значају животне средине, унапређење знања и образовања, одговорног понашања и активног укључивања грађана у доношење одлука, унапређење квалитета живота урбаних средина, решавање појединчаних локалних проблема, заштиту и одрживи развој природних ресурса, подстицање урбане мобилности, заштиту биодиверзитета, подизање свести о значају рециклаже отпада, значај третмана отпадних вода, прелазак са линеарне на циркуларну зелену економију и трендове ка локализацији енергетског сектора.

ОПШТИНА СВРЉИГ је организовала низ активности посвећених Европској недељи локалне демократије (ЕНЛД). Од 17. септембра до 1. октобра одржан је **Дечји фестивал** у оквиру којег су учесници (деца предшколског узраста до 8. разреда основне школе) креирали ликовне и литерарне радове на тему екологије од рециклажног материјала, одржана је представа за децу „Еко-Звездан” у извођењу позоришта „Лутка Сцена Пепино”, а улазница за представу је била

једна лименка. Свим учесницима је поклоњена по једна мајица са логоом Дечјег фестивала и торба са логоом ЕНЛД, а најуспешнијим су додељене вредне награде.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2756/završen-deciji-festival-u-svrljigu-posvecen-evropskoj-nedelji-lokalne-demokratije>

У селу **Драјинац** је 21. септембра организована **акција чишћења са грађанима**. Учесници су информисани о рециклажи, сепарацији отпада начинима којима могу да се смање последице деградације животне средине. На акцији, у којој је учествовало 16 волонтера чланова удружења „Еко будућност” и Савеза младих на селу, прикупљено је око 350 кг пластичног отпада и око 200 кг стакленог отпада који ће бити рециклиран.

Организовано је и **предавање „Животна средина нашег краја”**, што је била прилика и за разговор са удружењима грађана регистрованим у општини Сврљиг о заједничким акцијама усмереним на побољшање тренутног стања животне средине у тој општини.

© Градска општина Стари град, Београд

Београдска општина СТАРИ ГРАД обележила је Европску недељу локалне демократије тако што су на **еко-штанду постављеном испред општинске зграде**. Представници општинског Одељења за друштвене делатности и пројекте развоја, разговарали су са грађанима о програму „Стари град мисли на животну средину” и бројним еколошким акцијама и пројектима који су реализовани у претходних годину дана – „Озелени Стари град”, „Посади свој хлад” и „Урбани фото-биореактор (LIQUID 3)”.

Општина је, уз подршку Министарства заштите животне средине и „Зеленила Београд”, реализовала пројекат **„Озелени Стари град”** садњом нових дрвореда на Дунавском кеју, код спортског центра „25.мај”. У сарадњи са душтвено

одговорним компанијама и невладиним организацијама Старограђанима је поклоњено више десетина младица дрвећа које су посадили у двориштима својих зграда (Посади свој хлад).

Урбани фото-биореактор (LIQUID 3) или „Течно дрво“ како га називају у Институту за мултидисциплинарна истраживања Универзитета у Београду, где је осмишљен, представља потпуно иновативно биотехнолошко решење за пречишћавање ваздуха и смањење емисије угљен-диоксида у урбаним подручјима где су концентрације највеће.

У сарадњи са ЈКП „Градска чистоћа“ у току је програм **„Стари град мисли на рециклажу“**, чији је циљ правилно одлагања и рециклажа отпада. Такође, у оквиру овог програма младе генерације се едукују да правилно одлажу и рециклирају отпад

Посебну пажњу грађана је изазвала најављена **инсталација „паметних аутомата за рециклажу“**, који истовремено обезбеђују храну и воду за кућне љубимце.

Више на линку: <https://www.starigrad.org.rs/evropska-nedelja-demokratije-na-starom-gradu/>

The poster features a green background with white and blue text. At the top left is the 'mpower' logo, and at the top right is the 'eit Climate-KIC' logo with a note 'Co-funded by the European Union' and the EU flag. The central text reads: 'ОКРУГЛИ СТО „Могућности и изазови за формирање енергетских задруга у Републици Србији“'. Below this, it says 'Научно технолошки парк Ниш' and '15. октобар 2021. године'. The bottom section contains four logos: 'НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК НИШ', the coat of arms of the Republic of Serbia, 'ELDW' (Европска недеља демократије на локалном нивоу), and 'PROTECTA' (Center for civil society development). A vertical copyright notice '© Град Ниш' is on the right edge.

Међу активностима које су одржане у ГРАДУ НИШУ у оквиру Европске недеље локалне демократије био је и округли сто **„Могућности и изазови за формирање енергетских задруга у Републици Србији“** у организацији града Ниша, Центра за развој грађанског друштва PROTECTA и Научно Технолошког Парка Ниш, 15. Октобра. Округли сто је окупио представнике локалне самоуправе, градских институција, бизнис сектора, јавних предузећа, организација цивилног друштва и универзитетске заједнице. Шта су енергетске задруге и како их регистровати, која су искуства у Србији и региону, ко од оваквих задруга има користи, само су нека од питања о којима се расправљало. Обезбеђивање

тржишно одрживог система базираног на обновљивим изворима енергије, одрживо коришћење енергије, укључивање локалне заједнице у пројекте повезане са енергетиком, деловање кроз енергетске задруге су теме које су покрили панелисти са пуно искуства из ове области.

Организатори су најавили низ едукативних активности за грађане по питању енергетских задруга и енергетске ефикасности.

Округли сто можете погледати на следећем линку: <https://www.youtube.com/watch?v=LdDyUFdplHg>

Поводом **Јавног позива за суфинансирање мера енергетске санације стамбених зграда, породичних кућа и станова на територији Града Ниша за 2021. годину**, Град Ниш и Канцеларија за локални економски развој организовали су у Градској кући **Инфо дан**. Инфо дан је једна од манифестација којом је Град Ниш ове године обележио „Европску недељу локалне демократије“. У оквиру овог јавног позива грађани су могли да се јаве за замену столарије и за термоизолацију, као и за уградњу соларних колектора за грејање санитарне потрошне воде. Стамбене заједнице су могле да се јаве за замену столарије и за термоизолацију. У првих сат времена дошло је стотинак грађана како би се упознали са јавним позивом. Питања грађана тичала су се имовинско-правних, административних и техничких области. Грађани нису само питали, већ су дошли и са конкретним предлозима како би наредни конкурс имао једноставније процедуре што је посебно важно стамбеним заједницама.

ГРАД УЖИЦЕ је спровео низ активности усмерених на промоцију улоге ученика у заштити животне средине – упознали су ученике са пројектима који су планирани за реализацију, емитован је ТВ прилог о активностима ученика основних школа у заштити животне средине, подељен је промо материјал у једној основној школи, а представници локалне самоуправе су учествовали на часовима посвећеним заштити животне средине у основној школи.

ОШ „Алекса Дејовић“ је одабрана за прву активност, јер једна је од 29 школа у Републици Србији, која учествује у реализацији пилот пројекта „Улога ученика у заштити животне средине“ у сарадњи са Министарством просвете и Министарством заштите животне средине, где се укључују и родитељи ученика и запослени, комплетно локална средина и пет села Злакусу, Крвавце, Поточање, Горјане и Потпећ. Већина ученика ове школе учествује у многобројним акцијама Еколошке секције и активностима које су везане за тему заштите окружења у коме одрастају. Отпад селекутују, јер знају колико је примарна селекција важан процес.

На улогу стручњака је указано на **јавној презентацији Института РЕРИ, Предлога правилника о унапређењу учешћа јавности у поступцима процене утицаја на животну средину, уз подршку локалне самоуправе** и учешће представника локалних удружења и локалних самоуправа.

Емитована је емисија о учешћу грађана у доношењу одлука кроз улогу Зеленог савета и радио и тв прилози о значају доброг квалитета ваздуха, у којима говоре представници локалне самоуправе и грађани са циљем мотивисања свих грађана да узимају учешће у активностима за очување доброг квалитета ваздуха у грејној сезони. На интернет страници града и путем друштвеним мрежа приказани су **прилози о активностима које је локална самоуправа спроводи у управљању отпадом, санације дивљих депонија, реализација старих и нових пројеката у оквиру управљања комуналним отпадом.**

Такође у **ЈКП „Дубоко“ одржан је састанак** на коме је било речи о будућим активностима везаним за пројекат примарне селекције отпада.

© Град Ужице

Доделом награда за најлепше двориште 15. октобра, у је завршено обележавање Европске недеље локалне демократије за 2021. годину. Нада Јовичић градска већница за заштиту животне средине, енергетску ефикасност и туризам, доделила је награде и нагласила „да је и ово један од начина да се наши суграђани мотивишу да уређују и чувају животну средину. Овај датум је одабран за доделу награда јер је на тај дан 1985. године потписана Европска повеља о локалним самоуправама“. Милена Шуњеварић из Злакусе власница је најлепшег дворишта на подручју града Ужица, и њој је уручена награда у виду ваучера у износу од осам хиљада динара, који може искористити за куповину у цвећари ЈКП Биоктош.

Више на линковима: [Dodelom nagrada za najlepše dvorište završeno obeležavanje Evropske nedelje lokalne demokratije - Užicka Republika Press \(uzickarepublikapress.rs\)](#), <https://fb.watch/aSXHFiajPT/> и [Evropska nedelja lokalne demokratije i u Užicu | Infoera](#)

© Градска општина Врачар, Београд

ГРАДСКА ОПШТИНА ВРАЧАР је 19. октобра, организовала **акцију садње цвећа у Основној школи за децу са сметњама у развоју „Душан Дугалић”**, са циљем промоције значаја хортикултурне терапије за децу са сметњама у развоју. Ова терапијска метода показала се као веома делотворна у побољшању здравља и општег стања особа с различитим степеном и интензитетом сметњи у развоју и као таква је постала редовна активност у вртићима, школама и болницама у многим земљама Европе.

Акција „Једна школа – једно дрво” резултирала је тиме да су основци свих школа са Врачара посадили по једно дрво на јавној површини где је то дозвољено, након чега је дрво добило плакету са ознаком школе, као својеврсно трајно сећање на успешно обављен задатак. Ова акција има за циљ да утиче на развој културе еколошког понашања и културе живљења и подиже ниво еколошке свести код млађих генерација. (за реализацију ове активности ЈКП „Градско зеленило” донирало је укупно 7 до 10 стабала) Спроведене активности које су имале за циљ да утичу на развој културе еколошког понашања и културе живљења, подизање свести и значаја еколошких питања међу различитим групама, укључили су академску заједницу, доносиоце одлука, малу децу и ромску популацију. Ова акција је спроведена у сарадњи са ЈКП „Градско зеленило” и уз подршку СКГО.

Више на линковима: <https://vracar.rs/2021-10-19-sadnja-cveca-u-okviru-evropske-nedelje-lokalne-demokratije-na-vracaru/?script=lat> и <https://vracar.rs/2021-10-21-jedna-skola-jedno-drvo/?script=lat>

ГРАД ВРАЊЕ је и 2021. године обележио ЕНЛД са животном средином у центру пажње.

Радионицом о стању животне средине у Врању у амфитеатру Академије техничко-струковних васпитачких студија почео је програм у Врању. Данијела Милосављевић градска већница истакла је да се Град Врање, као и претходне две године, укључио у обележавање овог европског годишњег догађаја са циљем да што више људи узме учешће у процесе доношења одлука које су важне за развој и унапређење локалне заједнице.

Циљ радионице је био унапређење еколошке свести грађана и предузимање мера како би се очувала природа. Најважнији циљ је идентификовање проблема, а након тога разматрање свих предлога за њихово решавање и зато су били позвани млади да се укључе и дају свој допринос.

Остале радионице су се односиле на:

- **улогу града и јавних предузећа у заштити животне средине** (представници јавних предузећа „Водовод“, „Комрад“ и „Србијашуме“ одржали су предавања на тему заштите и унапређења животне средине) и мапирање проблема на територији града. У сарадњи са ЈКП „Комрад“, 13. октобра 2021. године, спроведено је озелењавање града, садњом дрвећа у Устаничкој улици.
- **климатске промене (радионица Са климатским променама на Ти) и постављање ђубријера**. Такође у оквиру радионице **Не дај ми да нестанем**, учесници су имали прилике да се упознају са основним појмовима који се односе на биолошку разноврсност и њено очување, и са актуелним темама које се тичу климатских промена.
- **улогу грађана у заштити животне средине** (радионица Срећно село у оквиру које су имали прилике да се упознају са улогама појединаца и доносиоца одлука у заштити животне средине) и **озелењавање града**.

Овогодишњи програм завршен је **интерактивном радионицом о заштити животне средине** у амфитеатру Академије техничко-струковних васпитачких студија у Врању. У име градског руководства догађају су присуствовале Зорица Јовић заменица градоначелника и Данијела Милосављевић градска већница. Том приликом, заменица градоначелника истакла је да се Град Врање и ове године укључио у обележавање овог значајног европског догађаја и да је Канцеларија за младе била посредник између СКГО и града у реализовању активности. „Наш град има одличну сарадњу са овом организацијом, која прати активности на свим нивоима локалне самоуправе, што је од изузетног значаја за развој и унапређење наше локалне заједнице у свим сегментима.“ У складу са овогодишњом темом, она је истакла реализоване пројекте и најавила спровођење нових мера и активности, а планира средства буџетом и расписује конкурс за суфинансирање пројеката из ове области, захваљујући чему су реализовани бројни пројекти. Учесници радионица били су садашњи и бивши студенти АТВСС, ученици Гимназије „Бора Станковић“, Економско трговинске школе, Техничке школе, Средње пољопривредно-ветеринарске школе „Стеван Синђелић“, из Врања, и Средње стручне школе „Свети Сава“ из Бујановца.

Посебан значај реализованих активности огледа се у покретању иницијативе о формирању **Еко секције у Одсеку Врање АТВСС**, која ће бити отворена за све младе људе који желе да доприносе, својим ангажовањем и својим знањем, у очувању животне средине Врања и околине.

Више на линковима: <https://infomedia.rs/zivotna-sredina-u-centru-paznje-evropska-nedelja-lokalne-demokratije-u-vranju/> и <http://www.vranje.org.rs/vest.php?id=18507&oblast=vesti>

ГРАД СОМБОР се и 2021. године активно укључио у обележавање ЕНЛД под покровитељством СКГО. У организацији Града Сомбора у сарадњи са Гимназијом „Вељко Петровић”, Сомборским едукативним центром и Покретом горана, на Тргу Светог Тројства одржана је **промоција активности и механизма укључивања грађана у процес доношења одлука у области заштите животне средине**.

„Сва три актера имају активне пројекте везане за заштиту животне средине на којима је локална самоуправа града Сомбора партнер. Сомборски едукативни центар асистира при изради планског документа за заштиту животне средине, Покрет горана има актуелни пројекат везан за пошумљавање и Гимназија Вељко Петровић ради са ученицима на пројекту који се односи на процес рециклаже, тако да, у том контексту, желимо да позовемо грађане да се укључе у процесе доношења одлука кроз сва три пројекта и кроз механизме локалне самоуправе који већ постоје, да се одазову на јавне расправе и пошаљу своје препоруке, идеје и коментаре”, истакао је помоћник градоначелника Синиша Борота.

Више на линковима: https://www.youtube.com/watch?v=FTmyAMZjhJA&feature=emb_title и <https://www.sombor.rs/evropska-nedelja-lokalne-demokratije-ove-godine-posvecena-zastiti-zivotne-sredine/>

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ је 15. октобра одржао **скуп под називом „Како да сачувамо наш град од загађења”**. Учеснике је, поздравио Стефан Никезић члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине, а присуствовали су и Душан Алексић члан Градског већа за образовање, представници Канцеларије за младе града Крагујевца и еколошких удружења.

Намера организатора је била да интеракцијом између просвете, града и цивилног сектора буду покренуте заједничке акције и скрене пажњу јавности о томе колико је битно континуирано и од најмлађег узраста радити на унапређењу заштите животне средине.

Драган Маринковић, начелник Одељења заштите животне средине, рекао је да „оно што највише доприноси загађењу ваздуха у граду јесу домаћинства која се греју на чврсто гориво: дрва и угаљ. Према неким статистичким подацима преко 300.000 користи угаљ и дрва као енергенте. Оно што је добро, јесте почетак реконструкције Градске топлане и прелазак на гас, што ће се у наредном периоду видети по квалитету ваздуха у граду.” Али, истакао је, да због

економске ситуације, неће моћи сви грађани да пређу на гас, те ће се морати пронаћи подстицаји како би се мотивисали на нове изворе енергије и тиме се смањио број домаћинстава која би користила дрва и угаљ. Он је истакао да су проблем и дотрајала путничка возила која емитују штетне гасове што ће се превазићи и тзв. Северном обилазницом чиме ће се знатно растеретити фреквенција саобраћаја кроз центар града, и значајно допринети смањењу емисије штетних гасова.

Више на линку: <https://humanitarniradio.com/2021/10/15/gradjani-kragujevca-u-procesu-donosenja-odluka-u-oblasti-zastite-zivotne-sredine/>

Радна акција Клуба акцијаша и волонтера Крагујевац **на уређењу Спомен парка Шумарице** спроведена је 16. октобра, у оквиру пројекта „Добровољним радом улепшајмо животну средину”. Учествовало је око 50 волонтера - средњошколаца, студената, волонтера еколошких удружења, друштвено-одговорних грађана и акцијаша, уз подршку Јавног комуналног предузећа „Шумадија” и Црвеног крста Крагујевац. Од 2017. године ово је 39 радна акција које је организовао Клуб акцијаша и волонтера Крагујевац.

Више на линку: <https://rtk.co.rs/radna-akcija-u-spomen-parku-kragjuevacki-oktobar/>

ВЕСТИ ИЗ СКГО

ОДРЖАНА ЧЕТРДЕСЕТ ДЕВЕТА СКУПШТИНА СКГО „СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ ЈАЧАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ”

Избор новог руководства, представљање и усвајање Извештаја о раду за 2021. годину, потписивање споразума о додели средстава у оквиру пројекта „Иницијатива за инклузију фаза 3” и размена мишљења око даљег унапређења рада локалних самоуправа обележили су 49. скупштину Сталне конференције градова и општина.

На почетку рада Скупштине одржане осмог децембра у Београду, председник СКГО и градоначелник Сомбора Антонио Ратковић поздравио је присутне представнике градова и општина, дипломатског кора и партнерских организација, а посебно се захвалио Влади Швајцарске Конфедерације и Швајцарској агенцији за развој и сарадњу (СДЦ) која је, како је навео, годинама уназад велика подршка.

Испред града домаћина, присутнима се обратио градоначелник Београда Зоран Радојичић који је истакао значај подршке коју СКГО пружа локалним самоуправама у Србији и указао на значај сарадње, повезивања и размене добре праксе за развој главно града.

ЖАН-ЛУК ЕШ – СКГО ЈЕ МОСТ ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА

Отправник послова у Амбасади Швајцарске Конфедерације Жан-Лук Еш истакао је да су у Швајцарској локалне самоуправе од суштинске важности, те да Швајцарска подржава локалне самоуправе у Србији, кроз изузетну сарадњу са СКГО која је мост између локалних самоуправа, других институција и владе. Он је најавио нову иницијативу која ће бити реализована у сарадњи са Светском банком, а односи се на одрживе зелене градове. У том смислу је као важно истакао отварање кластера 4 у приступним преговорима између Србије и ЕУ, које се управо односи на животну средину.

ТОМАС ШИБ – ПОДРШКА НЕМАЧКЕ БИЋЕ ФОКУСИРАНА НА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Амбасадор Немачке у Србији Томас Шиб је у свом поздравном говору рекао да је размена искустава и знања између општина, влада и партнера веома важна за боље разумевање изазова са којима се различити региони суочавају. Говорећи о пројектима, истакао је да што су боље прилагођени локалним самоуправама, сасвим сигурно ће бити и успешнији. „Та сарадња не би била успешна без партнерства са СКГО, која је једна од кључних за имплементацију пројеката”, навео је амбасадор. Он је истакао значај сарадње у склопу пројекта „Иницијатива за инклузију” у области подршке Ромима и маргинализованим групама, који је своју трећу фазу започео потписивањем Споразума о сарадњи са 10 општина, на 49. скупштини СКГО, у сарадњи са ГИЗ и Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Навео је и да је на овај начин више од 1.800 људи добило разне врсте подршке, да је подржано 1.400 породица претходних година, као и да је током пандемије управо тим рањивим групама подељено више од 35.000 пакета помоћи.

ПРЕДСТАВЉЕН ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СКГО ЗА 2021. ГОДИНУ

Председник СКГО и градоначелник Сомбора Антонио Ратковић је током заседања Скупштине представио Извештај о раду СКГО за 2021. годину.

Ратковић је навео је да су током 2021. године одржане четири седнице Председништва, два Надзорна одбора, 17 састанака различитих мрежа и 13 седница одбора СКГО. Формиране су Мрежа секретара градова и општина и Мрежа запослених на пословима европских интеграција.

„СКГО је учествовала у изради бројних националних докумената, од Стратегије запошљавања, преко Закона о климатским променама, а радила је и на 20

стратешких докумената и прописа који су у припреми попут Нацрта националне стамбене стратегије, Нацрта закона о циркуларној економији, а припремљене су анализе стања, односно оцене учинка у областима добре управе, управљања људским ресурсима, локалних финансија,...”, изјавио је Ратковић.

Кроз обуке СКГО (12 на националном нивоу 68 вебинара) обучено је скоро 2.000 полазника из локалних самоуправа који ће добити националне сертификате. Организоване су и 72 радионица и вебинара, те је укупно 5.400 запослених прошло кроз неке видове обуке.

Сprovedено је и више од 60 пакета подршке за локалне самоуправе, како би се унапредиле услуге из њиховог домена рада, од администрације, преко управљања јавном својином, заштита животне средине. У оквиру три грант шеме подржан је велики број градова и општина, па је тако за управљање јавном својином ЕУ издвојила 3 милиона евра а за инклузију Рома директно је додељено 1,9 милиона евра”, навео је Ратковић, а припремљено је више десетина модела локалних аката, приручника.

„Међународну сарадњу СКГО одликовало је пружање подршке учешћу делегације Србије у Конгресу локалних и регионалних власти Савета Европе, у активностима Савета европских општина и региона и у активностима НАЛАС-а. Учествовали смо на Шестом дану проширења ЕУ у организацији Комитета региона, а подршку смо пружили и представницима националне делегације у Заједничком консултативном одбору Комитета региона ЕУ и Србије. Одржан је Први Европски дан за локалну самоуправу. Остваривана је континуирана билатерална сарадња са другим асоцијацијама локалних власти, подржавали смо градове и општине у процесу братимљења, а настављена је и сарадња са Амбасадом Републике Француске”, изјавио је Ратковић. Он је истакао да је СКГО је активно учествовала у припремном процесу увођења кохезионе политике у Републику Србију и у процесу програмирања ИПА прекограничних програма за нову финансијску перспективу за 2021-2027. годину, као и да је формирана Мрежа запослених на пословима европских интеграција.

Када је реч о партнерима, истакнута је врло добра сарадња са ЕУ, Владом Швајцарске, Шведске, Немачке, Словачке, Саветом Европе, УНДП, УНОПС, ОЕБС, Владом Србије и ресорним министарствима.

ИЗАБРАН НОВИ ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР СКГО

Делегати 49. скупштине СКГО изабрали су Николу Тарбука на место генералног секретара СКГО, имајући у виду дугогодишње радно искуство у СКГО током којих је обављао више одговорних функција и представљао организацију у многим важним телима и процесима.

На овој значајној функцији он је наследио дугогодишњег генералног секретара Ђорђа Станичића коме је овом приликом додељена специјална захвалница за значајне резултате у области изградње система локалне самоуправе у Србији и успешно вођење СКГО током протеклих 20 година.

ГРАД ЛЕСКОВАЦ НА ЧЕЛУ СКГО

Током Скупштине одржани су редовни избори за органе СКГО, а председавајући у наредном мандату биће град Лесковац.

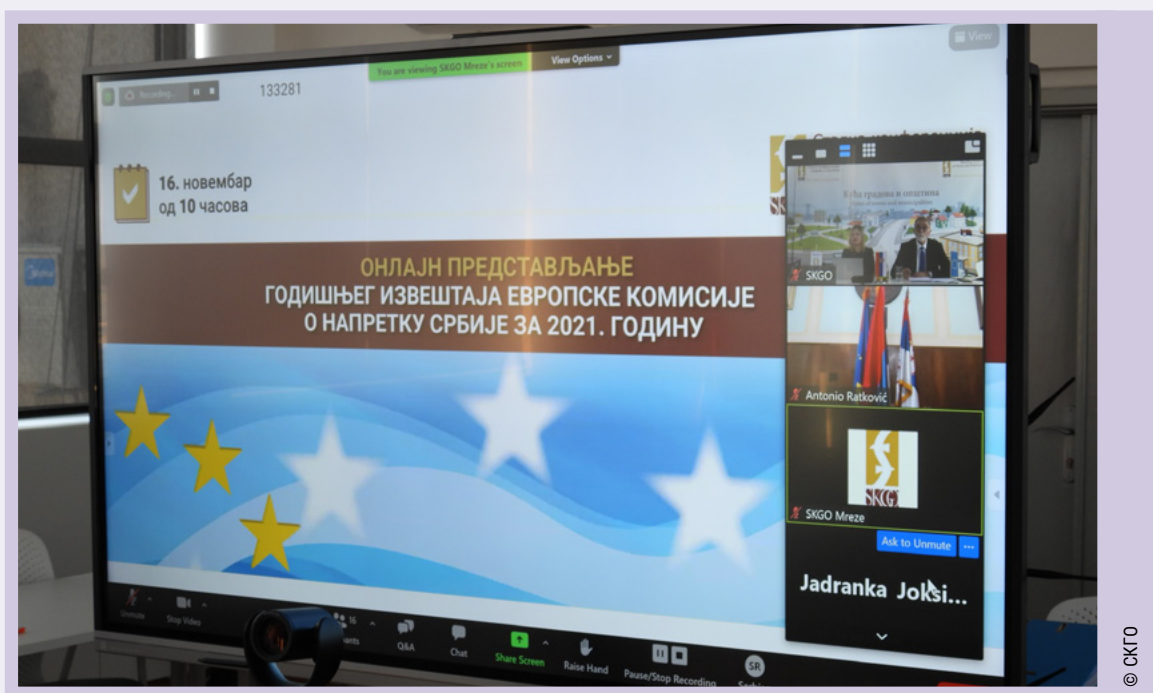
Поред Лесковца, Председништво СКГО чине и Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Смедеревска Паланка, Бујановац, Суботица, Сурдулица, Зрењанин, Сомбор, Шид, Беоцин, Краљево, Лозница, Ужице, Врњачка Бања, Смедерево, Врање, Медијана, Сокобања, Лазаревац и Младеновац.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2825/49-skupstina-skgo-odrzana-u-beogradu>

ПРЕДСТАВЉЕН ИЗВЕШТАЈ ЕК О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ У 2021. ГОДИНИ

Локалне самоуправе у Србији морају напорно да раде на спровођењу обавеза у вези увођења европских стандарда, оцењено је на скупу на којем је представљен Годишњи извештај Европске комисије о напретку Србије за 2021. годину.

На скупу одржаном 16. новембра у просторијама СКГО министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић је рекла да је овогодишњи извештај позитивнији у односу на претходне, али и да је Србија од 2015. до 2019. године отворила више од половине преговарачких поглавља са ЕУ, тако да минули рад није заборављен. Према њеним речима Србија је активно прихватила нову методологију Европске уније за приступне преговоре, реструктурирали смо нашу координацију за вођење преговора у складу са кластерима, без обзира на проблеме које је проузроковала пандемија корона вируса, што је резултирало убрзањем. Она је додала да министарство које води подржава локалне самоуправе и да је од значаја да СКГО учествује у процесу приступних преговора са ЕУ и креирању и мониторингу коришћења програма ЕУ.

Шефица сектора за европске интеграције и економска питања Делегације ЕУ у Србији Андреа Хохубер изјавила је да Годишњи извештај који је представљен у октобру указује на стање у кључним областима у којима је реформа неопходна како би Србија побољшала примену европских стандарда. Она је позитивно оценила иницијативу српске владе за спровођењем реформи у области владавине права, јавне управе и економских критеријума.

Хохубер је подвукла да је Србија остварила ограничени напредак у борби против корупције и организованог криминала у односу на претходну годину, али

да се тај напредак мора појачати. Она је навела и да Србија треба да осигура да локалне самоуправе играју важну улогу у процесу евроинтеграција.

Председник СКГО Антонио Ратковић је указао на потребу локализације процеса европских интеграција, наставак јачања улоге локалних власти у преговарачком процесу и посебно у процесу програмирања и коришћења приступне помоћи ЕУ. Он је подсетио да је Влада усвојила Програм реформи система локалне самоуправе од 2021. до 2025. године, у чијој изради је активно учествовала СКГО, чији је циљ унапређивање квалитета услуга које локална самоуправа пружа грађанима и привреди. Ратковић је додао да је борба против корупције кључно питање програма реформи, а већина локалних самоуправа има антикорупцијски план, од којих многе и тело за праћење његових примена.

„СКГО је у области мањинских права, нарочито инклузије Рома, спровела низ активности које финансира ЕУ”, рекао је Ратковић и истакао да је формирано 10 мобилних тимова за инклузију Рома и реализовано 36 пројеката са фокусом на запошљавање и антидискриминацију.

Он је нагласио и да у области управљања отпадом треба унапредити примену прописа ЕУ, затворити несанитарне депоније и инвестирати у смањење стварања, сепарацију и рециклажу отпада. СКГО подржава удруживање општина у односу на заједничке ризике и ванредне ситуације у речним сликовима.

Генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић је рекао да је процес европских интеграција колективан процес и да подразумева сарадњу локалних самоуправа и националне власти. Он је указао на важност постојања институционалног механизма за праћење европских интеграција, попут саветника за европске послове у локалним самоуправама.

„Циљ и сврха ових саветника је да буду канал комуникације између њихове локалне самоуправе, покрајинских и националних власти и представника ЕУ”, рекао је Станичић.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2793/predstavljen-izvestaj-ek-o-napretku-srbije-u-2021-godine>

ОДРЖАН ПРВИ САСТАНАК СКГО МРЕЖЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

Први састанак Мреже запослених на пословима европских интеграција, у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“ који финансира Влада Шведске, одржан је трећег децембра.

Мрежа је основана у јуну ове године одлуком Председништва СКГО као радно тело које ће својим члановима омогућити размену знања, искуства, примера добре праксе и решавања проблема, као и информација у овој области, креирање предлога политика и прописа, договора о заједничким активностима и наступима на домаћој и међународној сцени, праћења тока приступних преговора и реализације ЕУ фондова и програма. Мрежа ће бити канал комуникације између свих нивоа власти, цивилног друштва и приватног сектора у области европских интеграција, укључујући и сарадњу са европским институцијама, мрежама, организацијама и асоцијацијама у ЕУ релевантним за локалну самоуправу.

Састанку је присуствовало 28 представника градова и општина – чланова Мреже.

На почетку састанка, учесницима се обратио генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић који је указао н на значај позиције запослених на пословима европских интеграција у ЈЛС, на активности СКГО у овој области, као и стратешког опредељења у наредном периоду.

Координаторка мреже Александра Вукмировић упознала је учеснике састанка са сврхом, начином рада и планом рада Мреже, актуелностима у приступним преговорима и аналитичким радом СКГО.

Пројектна менаџерка Антене Деска Креативна Европа Драгана Срећков представила је могућности за локалне самоуправе у новом програму Креативна Европа 2021-27.

Експерт Огњен Мирић је упознао учеснике са налазима и препорукама СКГО Анализе утицаја здравствене кризе проузроковане пандемијом вируса КОВИД-19 на ЕУ фондове за јединице локалне самоуправе у Србији. Он је указао на то да је веома важно оснивање буџетског фонда за суфинансирање ЕУ пројеката локалних самоуправа.

Шефица Одељења за социјалну инклузију СКГО и менаџерка програма „Подршка ЕУ инклузији Рома - Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома” Наталија Матуновић Милошевић представила је импресивне резултате и примере добре праксе. Један од највећих резултата програма је успешно спровођење 36 пројеката који су реализовани од септембра 2019. до марта 2021. године (у вредности од око два милиона евра са фокусом на запошљавање и антидискриминацију).

Програмска директорка за плански систем и јавне финансије и менаџерка програма СКГО Милена Радомировић говорила је о новој фази програма Exchange 6 „Повећање кредибилитета планирања, програмског буџетирања и контроле извршења јавних расхода на локалном нивоу у Србији”, са освртом на резултате програма Exchange 5.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2823/odrzan-prvi-sastanak-skgo-mreze-zaposlenih-na-poslovima-evropskih-integracija>

ОДРЖАНА ОБУКА НА ТЕМУ ПРИПРЕМЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА У СКЛАДУ СА ПРОЦЕДУРАМА ЕУ У ОБЛАСТИ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

Први модул обуке на тему припреме предлога пројекта у складу са процедурама ЕУ из области локалног економског развоја одржан је од 30. септембра до 1. октобра у Врњачкој бањи. Обуци је присуствовало 15 учесника из 8 градова и општина (Ваљево, Лозница, Лазаревац, Кнић, Књажевац, Кладово, Крагујевац и Краљево) који су корисници пакета подршке.

Обуку је одржала експерткиња Бојана Слијепчевић уз подршку Александре Вукмировић шефице Службе за ЕУ интеграције и међународну сарадњу СКГО, Јелене Михајловић Танасијевић шефице одељења за ЛЕР СКГО и Аните Поповић стручне сараднице за ЛЕР СКГО.

У уводном делу ученицима је представљен пројекат и образложење зашто су баш они циљна група. Посебна пажња је посвећена коментарима ученика обуке који су се тицали конкретних резултата и користи које им је донела сарадња са СКГО кроз пакете подршке.

Учесници су навели да су најважнија знања која су добијали кроз менторство и подршку, размену искустава, учешће у раду стручних савета и сл. Током дводневне обуке учесници су се упознали са основама пројектног циклуса, имали су прилике да идентификују пројектну идеју, анализирају проблем дрвета циљева и дефинисане циљане, али и потенцијалне партнере међу присутним учесницима у чијој сарадњи би се идеја могла реализовати.

Поред тога, учесници су упознати са оснивањем Мреже за службенике ЕУ, као и спроведеним активностима у оквиру Европске недеље локалне демократије.

Други модул обуке је реализован онлајн крајем октобра.

Обука је реализована у сарадњи два сектора СКГО, Службе за ЕУ интеграције и међународну сарадњу и Одељења за локални економски развој, у оквиру Програма „Подршка локалне самоуправе у Србији на путу ка ЕУ- друга фаза“ који подржава Влада Шведске.

Више на линку: <http://mail.skgo.org/vesti/detaljno/2759/odrzana-obuka-na-temu-pripreme-predloga-projekata-u-skladu-sa-eu-procedurama-iz-oblasti-lokalnog-ekonomskog-razvoja>

У ЛЈУБЉАНИ ПРЕДСТАВЉЕНИ ИНВЕСТИЦИОНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ СРПСКИХ ОПШТИНА

На манифестацији одржаној у Привредној комори Словеније трећег новембра, представници пет локалних самоуправа из Србије промовисали су инвестиционе потенцијале словеначким привредницима заинтересованим за улагање и пословање у Србији. Скуп је организовао Српско словеначки пословни клуб у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО), Господарском зборницом Словеније, а словеначким компанијама потенцијале су представиле колеге из Ужица, Србобрана, Владимираца, Крупња и Гаџиног Хана. Скуп је подржала и Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије.

Учесницима скупа обратили су се почасни конзул Републике Србије у Словенији Томаж Кавчич, који је навео да као кључну предност види контакт и мост између Истока и Запада, као и економску стабилност Србије, саветник амбасаде Републике Србије Горан Марковић и саветник Управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије Владимир Котуровић. Скупу је присуствовао и конзул амбасаде Републике Србије Милинко Шпиц.

Ове године Србију очекује привредни раст од седам одсто, а чињеница да је прошле године у нашу земљу привучено 69 одсто свих инвестиција у регион Западног Балкана, Србију ставља на прво место у привлачењу страних инвестиција у региону. Према званичним подацима, у Србији је активно око 400 словеначких пословних инвеститора, а укупна вредност њихових инвестиција прелази милијарду евра.

На скупу је оцењено да је систем подстицаја и субвенција у Србији промишљен, да је изградња саобраћајне и друге инфраструктуре брза и обимна, а истиче се да ће главна конкурентска предност у будућности бити приступ и доступност одговарајуће квалификоване радне снаге, што захтева улагање у образовање.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2789/u-ljubljani-predstavljени-investicioni-potencijali-srpskih-opstina>

ПРОГЛАШЕНИ ПОБЕДНИЦИ МЕДИЈСКОГ КОНКУРСА ЗА 2021. ГОДИНУ

Девети медијски конкурс СКГО „Другачије од других“ о пракси у локалној самоуправи за новинаре локалних, регионалних и националних медија био је отворен за радове припремљене у периоду од првог јануара до 15. октобра ове године. Конкурс је организован у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“, који финансира Влада Шведске.

У конкуренцији за награде било је 53 прилога, а одлуку о седам најбољих донео је стручни жири у саставу: Оливера Петровић Милошевић, Срђан Бошковић, Лана Гедошевић, Владан Самарџић и Зоран Секулић.

Према оцени жирија, најбоље прилоге припремили су:

- Предраг Тодоровић (ТВ Центар Свилајнац), са прилогом „Без културе нема нас“
- Катарина Балетић (Нова економија), са прилогом „Нећете ме померити“
- Валентина Симић (ТВ Зона плус), са прилогом „Секундарни живот“
- Милица Милојевић Костић (Медијски истраживачки центар Ниш), са прилогом „Није успех наступ у Лондону, већ свака девојчица која се избори за себе“
- Ирена Лазаревић (ТВ Пи канал, Пирот), са прилогом „ЛПА за децу“
- Славица Глигоровић (РТС), са прилогом „Црна вода у Чукаричком рукавцу...“
- Татјана Димитрић Мијаиловић (РТС), са прилогом „Шабачки графички центар – шанса за посао особама са инвалидитетом“.

Расписивањем конкурса, СКГО је желела да нагласи значај и улогу локалних власти у наведеним областима, а у циљу побољшања квалитета услуга које пружају грађанима. Конкурсом смо хтели и да укажемо на важност медијског извештавања о овим темама, подигнемо свест грађана, али и да пружимо подршку новинарима који су се током године бавили темама које нису увек атрактивне.

Аутори најбољих прилога су награђени лаптоп рачунарима и бежичним мишевима. Свечана додела награда победницима медијског конкурса организована је 30. новембра у просторијама СКГО уз пуно поштовање препоручених епидемиолошких мера заштите.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2790/proglaseni-pobednici-medijskog-konkursa-za-2021-godinu>

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РОМА И ДРУГИХ МАРГИНАЛИЗОВАНИХ ГРУПА

Током 49. скупштине СКГО свечано је потписан Споразум о сарадњи о спровођењу локалних пројеката у оквиру програма „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији – Иницијатива за инклузију фаза 3”, који спроводи Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ) уз имплементациону подршку СКГО.

Конкурс је расписан у мају ове године и на њега се пријавило 40 градова и општина. Изабрано је 10, а укупан износ је милион евра у овој фази пројекта. Споразум су потписали Бач, Бор, Ваљево, Пожаревац, Звездара и Младеновац, Кула, Нови Сад, Нови Пазар и Сремска Митровица.

Заједно са ГИЗ, овај пројекат се спроводи од 2017. године. Менаџер пројекта Александар Поповић је истакао да је директна подршка у том периоду била нешто мања од 2,5 милиона евра, а најважнији резултат је да су захваљујући тој бесповратној помоћи 536 особа из маргинализованих група добиле посао током претходне две фазе. „До краја наредне године планирамо да око 300 Рома и Ромкиња добије запослење”.

Државни секретар у Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог који је партнер на пројекту Нинослав Јовановић навео је да подаци говоре да су Роми шест пута сиромашнији од најсиромашнијих грађана Србије, као и да један од 100 доживи 60 година живота. Изнео је и податак да у Србији постоји више од 500 нехигијенских насеља.

„Ова помоћ, која износи 100.000 евра по граду је нешто конкретно. Она ће бити коришћена за преквалификацију, доквалификацију, покретање бизниса, оснаживање маргинализованих група... Неки градови ће је искористити за пројекат геронтодомаћица у који ће бити укључени припадници маргинализованих група”, навео је Јовановић.

Он је подвукао да је Министарство направило Стратегију развоја када је реч о Ромима до 2030. године и да је то системски однос у решавању проблема. „Једини смо приступили системској вакцинацији у нехигијенским насељима, радило се на обезбеђивању средстава за дезинфекцију, пакета помоћи, а у 2022. години биће објављен јавни позив за запошљавање високообразованих Рома и припадника маргинализованих група у институцијама система и замолио све присутне градове и општине да се пријаве”, закључио је Јовановић.

Како је навела вођа програма немачке развојне сарадње „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији”, који спроводи ГИЗ Александра Димић Угринај, пројекат подржава јачање структура, ојачавање социјалне инклузије и борбу против дискриминације.

„Сарађујемо са 40 градова и општина и радимо на оснаживању Рома и других маргинализованих група. Пружамо подршку пре свега у области образовања

и запошљавања, али и у другим областима. Подржавамо локалне самоуправе у пројектима јер оне најбоље знају какво је стање и шта је највише потребно”, рекла је она додавши да се подршка односи на економију, борбу против дискриминације, социјалну заштиту, каријерно саветовање, стручне праксе и слично.

Нови Пазар је град који такође учествује у овом пројекту. Према речима градоначелника Нихата Бишевца у Новом Пазару је присутан предузетнички дух и реч је о најмлађем граду ако се гледа старосна структура становништва. У програму учествују од 2018. године, а вредност пројекта је 500.000 евра. „Захваљујући овим програмима, око 150 људи је нашло посао. Њих 58 је покренуло сопствени посао, око 60 се запослило код познатог послодавца, а с тим у вези имамо и помоћ привредника. Преквалификације и обуке прошло је 75 особа, највише возачи камиона и аутобуса и сви су нашли посао. Практично, направљена је једна мала фабрика”.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2829/realizacija-projekata-za-zaposljavanje-roma-i-drugih-marginalizovanih-grupa>

ОБЈАВЉЕНА АНАЛИЗА О УТИЦАЈУ ПАНДЕМИЈЕ КОВИД-19 НА ЕУ ФОНДОВЕ У ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА У СРБИЈИ

Током 2020. и 2021. године Србија, али и локалне самоуправе у Србији, суочиле су се са глобалном здравственом кризом проузрокованом пандемијом вируса КОВИД-19, чиме се створила потреба за изработом анализе утицаја пандемије на ЕУ фондове намењене јединицама локалне самоуправе (ЈЛС) у Србији.

Наведена анализа приказује стање добијене ЕУ финансијске подршке Србији за санирање последица пандемије, утицај кризе изазване пандемијом вируса КОВИД-19 на планирање и спровођење пројеката јединица локалне самоуправе у Србији финансираних из средстава ЕУ на узорку од одређеног броја ЈЛС, као и приказ стратешког и програмског оквира Инструмента за претприступну помоћ за период 2021-2027 (ИПА III) и будуће планове за финансирање отклањања последица КОВИД-19 пандемије. На крају, анализа приказује закључке и препоруке за ЈЛС, СКГО и национални ниво управе.

Објављивањем, анализа је постала доступна широј јавности, а пре свега ЈЛС и државним органима, односно међународним партнерима заинтересованим за подршку ЈЛС. Очекује се да се тиме доприносе повећаном знању и свести о ефектима КОВИД-19 на ЕУ фондове за ЈЛС, као и могућностима за подршку у отклањању истих.

Више на линку: http://www.skgo.org/storage/app/uploads/public/163/801/820/1638018209_Analiza%20uticaja%20zdravstvene%20krize%2025112021%20web.pdf

ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА „УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ У ОБЛАСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ИНФОРМИСАЊЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА” – ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕНЛД 2021

Стална конференција градова и општина организовала је онлајн конференцију под називом „Учешће грађана у одлучивању у области животне средине и информисање у ванредним ситуацијама”, 14. октобра са више од 90 учесника, а поводом обележавања Европске недеље локалне демократије.

У уводном делу су говорили Ђорђе Станичић генерални секретар СКГО, Владимир Пребилић известилац Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе и Биљана Филиповић из Министарства заштите животне средине Републике Србије.

На првом панелу на тему учешћа грађана у одлучивању о животној средини, представљена су искуства локалног нивоа Шведске, Зрењанина и Чајетине, као и Методологија СКГО о истраживању задовољства корисника комуналних услуга.

Други панел је био посвећен теми информисања у ванредним ситуацијама, а представљена су искуства Врачара и Лознице као и модел кризне комуникације СКГО.

Конференција представља још један пример успешне заједничке сарадње између представника међународних организација, ресорног министарства Републике Србије, градова и општина и представника стручне јавности и цивилног друштва у циљу подршке локалним самоуправама у Србији и размене

искуства у ангажовању грађана и грађана на локалном нивоу око решавања актуелних питања.

Ова активност реализована је у оквиру Програма „Подршка локалне самоуправе у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза”, који финансира Влада Шведске.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2802/odrzana-konferencija-ucesce-gradjana-u-odlucivanju-u-oblasti-zivotne-sredine-i-informisanje-u-vanrednim-situacijama>

ОДРЖАН САСТАНАК „РЕЗУЛТАТИ И СТАТУС ПАРТНЕРА ЕНЛД 2021”

Двадесет петог новембра одржан је онлајн састанак са представницима локалних самоуправа (Сврљиг, Ниш, Ужице, Вршац, Стари Град, Врачар, Сурдулица, Врање, Крагујевац, Сомбор и Гаџин Хан), које су учествовале у обележавању овогодишњег издања Европске недеље локалне демократије (ЕНЛД) 2021.

Састанак је био посвећен резултатима спроведених активности. Посебно је наглашена могућност кандидовања за статус партнера ЕНЛД 2021. Титула „Партнер Европске недеље локалне демократије” додељује се локалним и регионалним властима и њиховим удружењима која су током ЕНЛД предузеле најефикасније активности у циљу одржавања локалне демократије. Награда се додељује након спроведених активности, а на основу стварног учешћа и извештаја о активностима од стране Бироа Конгреса. Титула „Партнер Европске недеље локалне демократије 2020” додељена је за 20 општина и удружења из Турске, Португалије, Србије, Украјине и Румуније као признање за њихову посвећеност ЕЛДВ и промовисање локалне демократије.

Учесници састанка су упознати са идејом и критеријума за кандидовање за статус партнера ЕНЛД, као и са процедуром регистрације, апликационим формуларом и осталим техничким детаљима.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2806/sastanak-rezultati-i-status-partnera-enld-2021>

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА – ПРИОРИТЕТНА ТЕМА ЗА ЛОКАЛНИ НИВО

Министарство заштите животне средине, уз подршку ENVAP3 пројекта, и Стална конференција градова и општина одржали су 23. новембра другу у низу онлајн информативних радионица на тему „Управљање отпадним водама“, која представља једну од приоритетних тема за јединице локалне самоуправе.

Према речима Сандре Докић помоћнице министра за заштиту животне средине, „ово је једна од најзахтевнијих области у оквиру заштите животне средине, јер је потребно много ангажовања да се захтеви директива Европске уније код нас испуне, а што никако не може да се уради без самог учешћа локалне самоуправе. Сами подаци који нам говоре о отпадним водама кажу да је 55 одсто популације повезано на системе прикупљања отпадних вода. Поред тога само 7,3 одсто отпадних вода има биолошки третман, а 1,3 одсто има строжији третман. Одређени подаци мониторинга говоре да само 4 одсто водних тела потока и река има карактер доброг статуса. Када сагледамо све ове податке, озбиљне потребе у овим областима су идентификоване и сви заједно морамо да учествујемо како бисмо ову ситуацију поправили

„Установљено је да је 1,3 милијарде евра потребно као инвестиција у овом сегменту. Идентификовано је да је неопходно да се изгради око 10.000 километара додатне мреже за прикупљање отпадних вода и да се замени или изврши репарација око 1.000 километара постојеће мреже. Због тога је овај вид радионица изузетно значајан нарочито што показује дијалог између свих наших институција, како бисмо могли да схватимо које су потребе јединица локалне самоуправе у решавању овог проблема”.

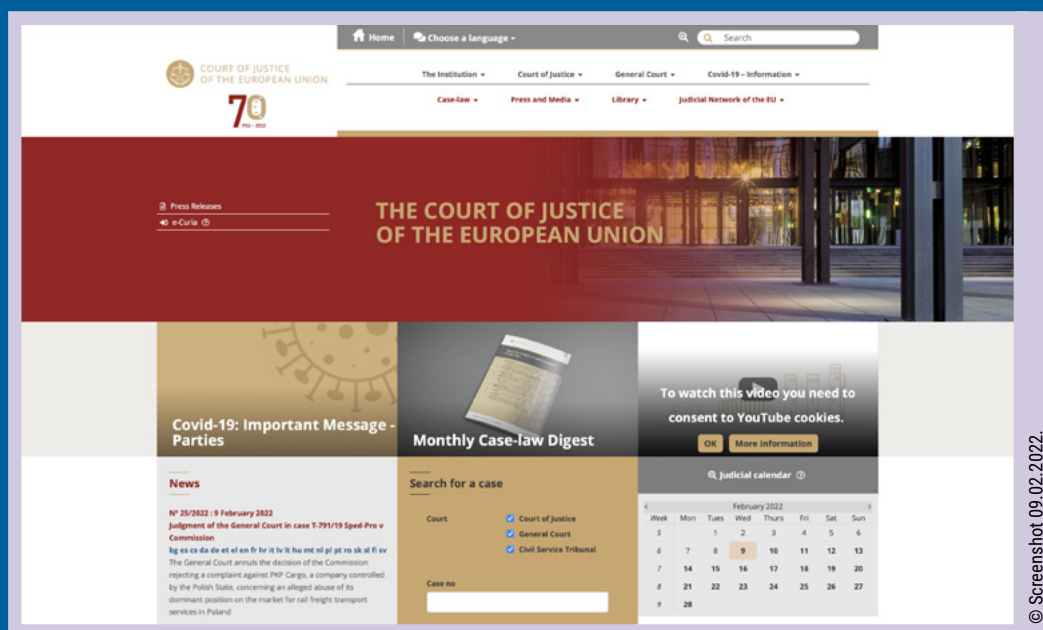
Ђорђе Станичић је указао на важност ове теме, подршку коју наша земља има у решавању овог проблема, као и на који начин се може обезбедити решење проблема отпадних вода. „На свима нама је одговорност да овај проблем решавамо како на глобалном, тако и на локалном нивоу. Животна средина је изузетно скупно поглавље и добра вест је да постоји подршка кроз Зелени договор за Западни Балкан од стране Европске уније у овом тренутку. Од изузетног значаја је да имамо квалитетне пројектанте и извођаче и оспособљену локалну самоуправу која управља овим системима. Потребно је уложити доста знања, енергије, добре воље и финансијских средстава да се такав пројекат заокружи, како би добио јасну перспективу у наредном периоду”.

Учесници радионице су имали прилику да од експерата из ове области, добију одговоре на многобројна питања – које су последње активности и будући планови у сегменту управљања отпадним водама и да се упознају са плановима финансирања инфраструктуре за управљање отпадним водама. Праћење квалитета отпадних вода и примери локалних самоуправа у области управљања отпадним водама биле су неке од тема ове радионице.

Ова активност реализована је у оквиру Програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ - друга фаза“, који финансира Влада Шведске.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2801/upravljanje-otpadnim-vodama-vazna-tema-za-jedinice-lokalnih-samouprava>

ЕУ ПОЈМОВНИК

СУД ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Суд Европске уније тумачи право ЕУ како би се осигурала његова уједначена примена у свим државама чланицама ЕУ, те решава правне спорове између националних влада и институција ЕУ.

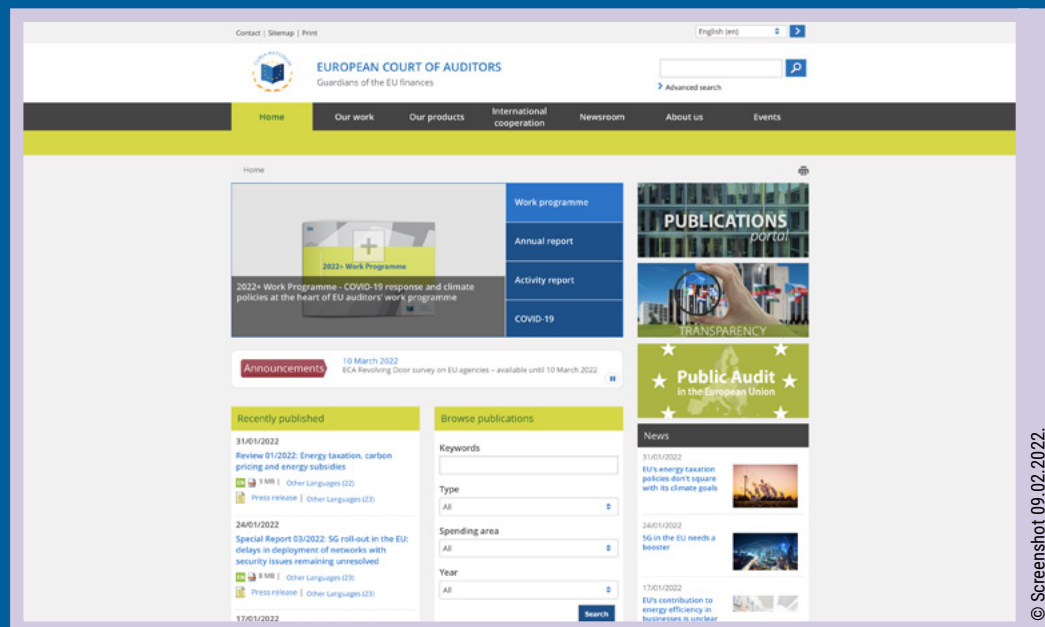
Уз то, у одређеним околностима појединци, предузећа или организације могу да се обрате Суду како би покренули поступак против неке од институција ЕУ ако сматрају да је повредила њихова права.

Суд ЕУ чине два суда: СУД, који решава захтеве за претходне одлуке које подносе национални судови, одређене поступке за поништење и жалбе и ОПШТИ СУД, који доноси одлуке у поступцима за поништење које су покренули појединци, предузећа и, у неким случајевима, владе држава чланица ЕУ. То у пракси значи да се овај суд углавном бави предметима у вези са законодавством о тржишној конкуренцији, државној помоћи, трговином, пољопривредом и робним маркама.

Чланови Суда Европске уније су по један судија из сваке земље (27) и 11 независних правобранилаца. Сваког судију и независног правобраниоца заједно именују националне владе на шестогодишњи мандат, који се може обновити. За сваки суд судије бирају председника на трогодишњи мандат, који се може обновити.

Општи суд има најмање једног судију из сваке земље ЕУ. Суд је основан 1952. године, а седиште му је у Луксембургу.

Више на линку: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/

РАЧУНОВОДСТВЕНИ СУД ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Рачуноводствени суд врши ревизију финансија ЕУ. Овај суд има могућност провере финансијског пословања било ког појединца или организације који имају приступ фондовима ЕУ. Рачуноводствени суд нема судске прерогативе, али има задатак да подноси годишњи финансијски извештај Европском парламенту и Савету министара. Суд чини 27 судија, по један из сваке државе чланице.

Циљ Суда је да побољша управљање финансијама Уније и допринесе јавној одговорности у погледу прикупљања и потрошње буџета Уније, и то пружањем гаранција и давањем савета.

Европски ревизорски суд је почео с радом 1977. године. Седиште Суда је у Луксембургу.

Суд је постао пуноправна европске институција 1. децембра 1993. године ступањем на снагу Уговора из Маастрихта, чиме се повећала његова независност и овлашћења.

Више на линку: <http://www.eca.europa.eu/Pages/Splash.aspx>

ХРОНОЛОГИЈА

ЕВРОПСКА ПОЛИТИКА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

»» **1972.** Европски савет у Паризу, на којем су шефови држава и/ли влада (после прве конференције УН о животној средини исте године у Стокхолму) изјавили потребу за еколошком политиком Заједнице која би пратила економску експанзију. Учесници су се обавезали на израду акционих планова за заштиту животне средине (*Environmental Action Programmes*). Најважнији циљеви били су:

- Превенција, смањење и обуздавање штете по животну средину
- Очување еколошке равнотеже
- Рационално коришћење природних ресурса

»» **1987.** Јединствени европски акт обезбедио је прву правну основу за заједничку политику животне средине са циљем очувања квалитета животне средине, заштите здравља људи и обезбеђивања рационалног коришћења природних ресурса.

Посебно значајним се сматра чињеница да је уведен и принцип интеграције, тј. да захтеви у области животне средине морају да буду интегрисани у друге политике Заједнице.

Накнадне ревизије уговора ојачале су посвећеност Заједнице заштити животне средине и улогу Европског парламента у њеном развоју.

»» **1993.** Уговором из Мастрихта животна средина је постала званична област/сектор политике ЕУ. Овај уговор међу своје основне циљеве укључује и унапређење „одрживог и неинфланторног раста уз поштовање животне средине“.

»» **1999.** Уговором из Амстердама установљена је обавеза интегрисања заштите животне средине у све секторске политике ЕУ у циљу промовисања одрживог развоја, који је експлицитно дефинисан као циљ Заједнице.

»» **2009.** Борба против климатских промена постала је специфичан циљ са Лисабонским уговором, као и одрживи развој у односима са трећим земљама. Правни субјект је сада омогућио ЕУ да закључује међународне споразуме, као и одрживи развој у односима са трећим земљама.

ЕВРОПА У БРОЈЕВИМА

БУЏЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ЗЕМЉЕ ЧЛАНИЦЕ

КАКО СЕ ФИНАНСИРА И РАСПОРЕЂУЈЕ БУЏЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

БУЏЕТ ЕУ 2019, РАСХОДИ (у милијардама €):

Пољска	16,37
Француска	15.085,6
Немачка	12.214,2
Италија	11.386,2
Шпанија	11.266,8
Белгија	8.776,9
Мађарска	6.202,5
Чешка	5.275,5
Румунија	5.133,2
Португал	4.365,5
Холандија	2.557,1
Словачка	2.304,4
Бугарска	2.204,8
Хрватска	2.073,7
....	
Словенија	936,2
Кипар	266,4
Малта	260,0

БУЏЕТ ЕУ 2019, ДОПРИНОСИ (у милијардама €):

Немачка	25,82
Француска	21,10
Шпанија	10,22
Холандија	5,33
Пољска	4,21
Белгија	3,86
Аустрија	3,15
Шведска	3,04
Данска	2,41
Финска	2,02
Ирска	2,00
Португал	1,72
...	
Естонија	0,23
Кипар	0,18
Малта	0,11

Више на линовима: <https://www.statista.com/statistics/253707/eu-budget-expenditures-by-purpose/> и https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget_en

ЕВРОПСКЕ НОВОСТИ

ЕЛЕКТРОНСКИ БИЛТЕН 7

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Македонска 22/VIII
11000 Београд
Србија

Тел: 011 3223 446
Факс: 011 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org

www.skgo.org
www.facebook.com/skgo.sctm
www.twitter.com/skgo_sctm